

DIRVA

★★★
THE FIELD

Nr. 55

Liepos-July 20, 1959

Cleveland, Ohio

Kolumbijoje mūsų krepšininkai visas rungtynes laimėjo

El Potente Equipo Lituanos
Croydon contra los Lituanos
Gran jornada basquetbolista
Los Sensacionales Basquetbolistas
Lituanos Debutan Hoy en la Capital
Croydon en el Coliseo
Con los Lituanos
hoy nes próximo
Debutan los Lituanos

Lituania: expresión perfecta del basquetbo
Espectáculo cumbre brindó anoche para vencer a Croydon por 70-39

Frente a "Universitarios" se Despidió
Esta Noche el Gran Five Internacional

Liepos 9 d. Medelino aerodrome buvo sutikti iš JAV atvykstantieji lietuviai krepšininkai. Jūs sutikti susirinko beveik visi Medelino lietuviai su komiteto pirmininku kun. Tamošiūnu. Taip pat dalyvavo gausūs bŕrys kolumbiečių - sporto lygos atstovai ir laikraštinkai.

Po trumpų sutikimo ceremonijų ir pasveikinimo mūsų sportininkai buvo nuvežti į Vera Cruz viešbutį, kur paprastai visad apgyvendinami atvykstantieji sportininkai.

Liepos 10 d. mūsų sportininkai turėjo pirmąsias krepšinio rungtynes. Savaine suprantama, kad

Dirvos bendradarbio Kolumbijoje

toms rungtynėms kaupė visas savo jėgas ir drauge jaudinosi, nes nuo jų pasisekimo labai priklausė ir tolimesnis dėmesys mūsų krepšininkams.

Rungtynės vyko 9 val. vakaro su stipriausia Antioquios Departamento krepšinio komanda Croydon. Stadione, kuris talpina 35,000 žmonių, buvo ir visi lietuviai, kurie tik tą dieną galėjo iš namų išeiti. Ir jų džiaugsmas buvo tikrai neapsakomas, kada mūsų krepšininkai tas rungtynes laimėjo 70:39 santykiu.

Liepos 11 d. įvyko antrosios rungtynės su garsiąja Universiteto krepšinio komanda. Ir čia lietuviai laimėjo labai dideliu santykiu 69:38. Ir reikia pažymėti, kad Medelino spauda, taip labai garsinusi lietuvių atvykimą ir pirmąsias rungtynes, po skaudaus pralaimėjimo, labai pritrilo. Apie antrąsias rungtynes jau tik labai nedaug terašė, o kai kurie laikraščiai ir visiškai tylėjo. Žinoma, pažįstantieji kolumbiečių nuotakas, tai supranta. Jų nuotaka krito, nes pamatė, kad rimtai pasipriešinti negali.

Po liepos 11 d. rungtynių mūsų krepšininkams Club Professional patalpose buvo suruoštas pokylis, o liepos 12 d. jie jau išskrido į Bogotą, kurių pasitilti iš Bogotos buvo atskridęs inž. Didžiulis.

Bogotos aerodrome mūsų krepšininkų laukė Lietuvos konsulas Dr. S. Sirutis, lietuviai ir gausūs bŕrys kolumbiečių. Bogotą jau buvo pasiekęs garsas apie mūsų krepšininkų ryžtingumą, todėl dėmesys buvo dar padidėjęs. Tą patį vakarą mūsų krepšininkams buvo suruoštas gražus priėmimas Continental viešbutyje. Sostinės spauda labai plačiai rašė, dėjo nuotraukas iš sutikimo ir priėmimo.

Trečias rungtynes mūsų sportininkai žaidė su geriausia sostinės komanda Icaša ir jas taip pat laimėjo 81:68. Šioms rungtynėms kolumbiečiai jau parodė žymiai kietesnę pasipriešinimą bet mūsų žaidėjai nepajėgė.

K. Klastauskas

valstybėje, išsiplėtusioje salų archipelage.

O Tarptautinė Skautų Vadovų Konferencija vyksta Indijoje, Azijos žemyno pietuose.

Tiek Filipinai tiek Indija yra abi valstybės, kurios nepriklausomai gyvenimu pradėjo džiaugtis dar taip neseniai. Mūsų atsiminimuose dar neatšalę išpūdžiai jų kovų ir grumtynių, kartais aštresnių, o dažnai - tokių stojiškai didingų, kaip garsojo Gandhi, kuris savo įvairiakalbę, įvairiatikybę tautą, suskaldytą

(Nukelta į 8 psl.)

Dirva rado Pitsburghe naujų bičiulių ir rėmėjų. Lietuvių kolonija čia didelė, ką parodė Lietuvių Vaizbos buto suruoštas piknikas, sutraukęs minią lietuvių. Jų tarpe paskleista Dirva sukėlė didelį susidomėjimą. Nuotraukoje Pitsburghe lietuviai veikėjai žavisi nauja Dirva. Iš kairės: Dirvos redaktorius B. Gaidžiūnas, G. Dargienė, A. Savolskis - Lietuvių Vaizbos Buto prezidentas, M. Norbutas - viceprezidentas, E. Slavinskas - išdininkas, ir pramonininkas J. Gedris, Vaizbos Buto direktorius.

Dirvos nuotrauka

PLIENO STREIKAS GALI ILGAI TĘSTIS

Streike dalyvauja 500,000 plieno įmonių darbininkų

Pusės milijono plieno darbininkų gana linksmomis, anot NBC komentatoriaus - gegužinių nuotakomis pradėtas streikas ilgainiui gali iššauti ir ašarų. Jau pirmosios savaitės pabaigoje buvo skaičiuojama, kad 25,000 nestreikuojančių, bet nuo plieno pramonės priklausančių darbininkų, neteko darbo. Tai geležinkeliai, šoferiai, krovėjai, jūreiviai ir kt. transporto darbininkai.

Streikui ilgiau nusitęsiant, ne darbas palies ir kitas nuo plieno priklausančias šakas. Ir šiuo metu nėra ženklų, kad streikas galėtų greitai baigtis. Privatinės šalpos organizacijos Pitsburghe skelbia, kad jis galės trukti 11 savaičių. Pats Jungt. Plieno darbininkų unijos pirm. McDonald lankydamas Gary, Ind., darbininkus, pareiškė, kad streiko pabaigos netenką greitai laukti.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖ

Liepos 19 d. prasidedančią savaitę prez. Eisenhoweris paskelbė Pavergtųjų Tautų Savaitę. Savo atsišaukime jis kvietė amėvo atsišaukime jis kvietė amerikine visuomenę remti Rusijos pavergtų tautų troškimus atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

* PREZ. Eisenhoweris ir darbo sekr. Mitchell ilguose pasitarimuose svarstė padėti, kuri susidarė, prasidėjus plieno darbininkų streikui. Vyriausybės tarpininkui Finnegan unijos pasiūlė sudaryti komisiją faktams tirti. Pramonė tą pasiūlymą atmetė. Nauji Finnegan pasitarimai su abiem pusėmis prasidės pirmadienį.

* KUBOS premjeras Fidel Castro atšaukė savo rezignaciją po to, kai Urutia buvo priverstas pasitraukti iš prezidento posto. Tuo būdu Castro galutinai tapo Kubos diktatoriumi. Urutia prieš kurį laiką buvo pareiškęs nepasitenkinimą didėjančia komunistų galia.

* CHRUSČIOVAS, kalbėdamas 50,000 lenkų miniai Stetine, smarkiai puolė Skandinavijos valstybes, kad jos leidžia steigti JAV raketinių ginklų bazes savo teritorijoje.

* PRANCŪZIJOS Bendruomenės Taryba nutarė artimoj ateity Saharaj išbandyti atominę bombą.

Derybos dėl naujos sutarties tarp jungtinės plieno darbininkų unijos ir 12 plieno gamybos bendrovių tęsiasi daugiau, negu 2 mėnesius. Pirmoji streiko data buvo dviem savaitėm atidėta, bet ir tai nieko nepagelbėjo.

Kaip paprastai, tokiose derybose esti visa eilė ginčijamų klausimų - atlyginimai, darbo sąlygos, pensijos, draudimai ir t.t.

Šį kartą viešai daugiausia buvo skelbiama apie nesutarimą dėl atlyginimų. Pramonė reikalauvi vieneriems metams užšaldyti dabartinius atlyginimus, kad nedidintų infliacijos. Esą, pakėlus darbininkų atlyginimus, ji neišsiversianti be plieno kainos kėlimo. Plieno kaina jau dabar yra gana aukšta, lyginant su užsieniu - ji siekia \$150 už toną. Taip pat pramonė reikalauvo padaryti kai kurių pakeitimų vadinamoje "pragyvenimo išlaidų" skalėje.

Unijos atmetė pramonės pasiūlymus sakydamos, kad pramonė atlyginimus galinti kelti, mažindama savo pelną. Dabar vidutinis plieno darbininkas uždarbis yra \$ 3.10 per valandą. Unija niekada aiškiai nepasakė, kokio dydžio tas pakėlimas turėtų būti, bet iš ilgo reikalavimų sąrašo aiškėjo, kad jis siektų apie 15 - 20 centų per valandą (pastebint, kad būtų su tikta ir su mažesniu pakėlimu).

Tačiau pagrindinis klausimas, dėl kurio derybos iširo, buvo taip vadinamų "darbo taisyklių" problema, paliečianti darbavijų

ir unijų kompetencijos klausimus. Tai ginčas, kas ir kokiu atveju turi lemiamą žodį darbo procese, pvz., nustatant, kiek žmonių turi tą ar kitą darbą atlikti, kaip jį turi atlikti - senu ar nauju būdu ir t.t.

Šis klausimas yra labai jautrus abiem pusėm, ir nė viena derybose nenorėjo daryti jokių nuolaidų. Šis klausimas nėra tipiškas vien tik plieno pramonės: jis buvo įveltas gumos pramonės streike, jis buvo akstinas A&P streike, jis iškilis ir prasidedančiose aluminijaus pramonės derybose dėl naujos sutarties.

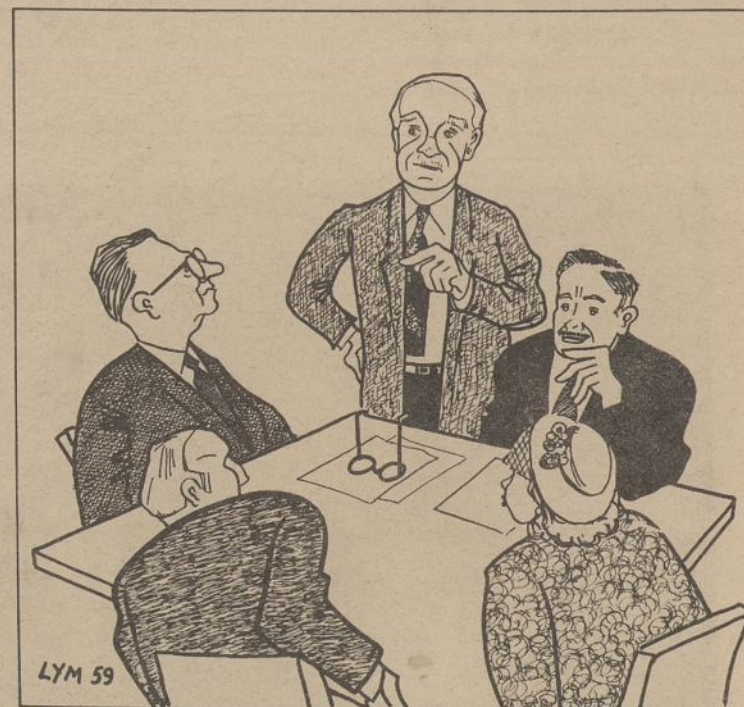
Plieno darbininkų uniją šiose derybose skatino nenusileisti ir kitos unijos, McDonalds žodžiais, jam visišką paramą buvo pažadėjęs AFL-CIO pirmininkas Meany, automobilių unijos pirm. Reuther, garsusis "teamsterių" bosas Hoffa ir kiti.

Todėl būdingas buvo NBC korespondento klausimas plieno unijos pirmininkui McDonaldui, atvykusiam į Trenton, N.J.: "Ar tamsta jauti, kad tamstos karjera priklauso nuo to, kaip streikas baigsis?" McDonald į klausimą neatsakė, ir du jo palydovai sudaužė reporterio kamerą.

* Streikas palietė 28 plieno gamintojus, vadovaujamus dvylikos didžiųjų bendrovių. Tai yra 85% visos JAV plieno gamybos.

Streike dalyvauja 500,000 jungtinės plieno darbininkų unijos narių, dirbusių plieno liejyklose, geležies rūdos kasyklose, Di-
(Nukelta į 8 psl.)

Kada Washingtonė rasti šaukštai po pietų...

Dr. P. Grigaitis: "Manau, kad dabar visuomenei geriausiai pranešti, jog dėl pinigų nedavimo sportininkams tik E. Bartkus kaltas, nes jis uždarė posėdį ir mano adresu dar negražiai nusikeikė".

KAIREJE: Neries ir Nemuno paupiais Kaunas galėjo išsikleisti visu savo grožiu... Plačiau apie Kauną 4 psl.
V. Augustino nuotrauka

DIRVA

THE FIELD

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344.

Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas.

Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Dijos (Inkorp. ne pelnei), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: Henderson 1-6344.

Išleina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Mieželis (Chicago), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Silpnas kitataučių informavimas

Taip jau susidėjo, kad beveik visais laikais geros informacinės medžiagos, kitataučiams skirtos apie Lietuvą, neturėjome ir neturime. Anuometinės: Užsienio Reikalų Ministerijos informacijos vadovybė tarsi įvedė tą nelemtą paprotį, kurį dabar tęsia visokie veiksniai ir veiksniai.

Gerai dar, kad vadinamais tremties metais, begyvenant Vokietijoje, tokios informacinės medžiagos anglų kalba paripino inž. T. J. Vizgirda. Tiesa, tuo metu informacinės medžiagos leido ir kiti, bet ji beveik be išimties sirgo mažakraujystės liga. Jei kur turinys buvo geresnis, tai techninė leidinių pusė gerokai šlubavo. O jei kur spaudos darbas buvo geresnis, tai turinys silpnas.

Prieš kelerius metus, į tą geresnių informacinių darbų eilę įsijungė ir foto menininkas Vyt. Augustinas su savo leidiniu Lithuania. O kitų bandymai vis tebeturi tas nelemtas liges, kurios tokiems leidiniams neatidaro patrauklumo kelio į kitataučio rankas.

Neseniai mūsų krepšininkams pasišovus geros valios sportininkėn kelinėn į Pietų Amerikos kraštus, susirūpinta, kad ir ten neturim ko nuvežti, iš ko tykraščių gyventojai apie mus ir mūsų Tėvynės vargą daugiau sužinotų. Ir tos kelionės reikalams, pasiskubomis, buvo suorganizuotas leidinėlis "Saludos Amigos".

Nedideliam, 28 psl. leidinėly negi daug medžiagos sudėsi, bet vis dėlto, be skaitomosios medžiagos, ten pateko ir 12 nuotraukų, turinčių vaizduoti krepšininkų veiklą ir pačią Lietuvą. Krepšininkų veiklai skirtos 3 nuotraukos, o 9 Lietuvos iškėlimai.

Labai gaila, kad tą leidinėlių teko leisti paskubomis ir dar labiau gaila, kad jame stiprokai atspindi labai negabus Lietuvos gyvenimą vaizduojančių nuotraukų parinkimas. Keli gamtovaizdžiai, pilies griuvėsiai, jaunimo būrelis ir vienos bažnyčios vaizdas. Tai ir visa mūsų Nepriklausoma Lietuva. Tarsi mes nieko nebūtume, be tų gamtovaizdžių, turėję. Ir dar blogiau, kad tos nuotraukos atspausdintos murzinai, neišskiriant nė paties viršelio.

Imi tokį leidinėlių ir rankas, džiaugies, kad jis išleistas, pyksti, kad vaizdinė medžiagoj nematė Lietuvos, o devynios nuotraukos juk galėjo parodyti bent devynius mūsų krašto aspektus, tos nuotraukos galėjo būti gerai atspausdintos, kada jau ir pačių lietuvių spaustuvų toj srity turim pakankamai gerai dirbančių.

Ar nebūtų gerai, kad mūsų veiksniai ir veiksniai, vietoj "didelių dalykų" besirūpintų, pradėtų ir tais mažesniais dalykais pasirūpinti. Ir šiuo atveju iš anksto pasirūpintų kelis variantus informacinės medžiagos, skirtos masiniam dalinimui ir intelektualų informavimui. Tegul ta informacinė medžiaga ir nebūtų atspausdinta, nes visomis kalbomis negi iš anksto atspausdinti, bet kai jau prireikia, ji jau yra paruošta, ji kiek pataisoma reikiama paskirčiai, ir jau tuoj galima spausdinti.

Taip rūpestingiau iš anksto paruošta informacinė medžiaga niekad neturės tokių trūkumų, kokiais pasižymi kad ir šis nedidelis, reikalingas informacinis leidinėlis.

Atsimenu gerai, kada Anglijoje tada gyvenęs (1938) mūsų ūkininkų organizacijų atstovas K. Gineitis ruošė leidinį "Lithuanian Quality Products" ir tam leidiniui teko talkinti, jis kiekvieną informaciją ir nuotrauką tiesiog svėrė ir vis galvojo, kokį įspūdį ji gali padaryti anglų skaitytojui. Ir kiek žinau, jo toks rūpestingas darbas buvo labai šiltai sutiktas, Lietuvai tuo leidiniu labai daug gero padaryta. Manau, kad visi, kurie tik darbo imasi, turėtų K. Gineičio pavyzdžiu pasekti, o reikalui esant ir pasimokyti.

B.G.

APAČIOJE: Mūsų krepšininkų sutikimas Continental viešbutyje, Bogotoje. Iš kairės: Jurgis Bielinis, Venezuelos lietuvių kolonijos pirmininkas, V. Adamkavičius, krepšinio komandos palydovas, Dr. Ariel Rodriguez Astie, Kolumbijos krepšinio s-gos pirm., Martynas Bundelis, Venezuelos lietuvių komiteto narys, Dr. S. Sirutis, Lietuvos konsulas Kolumbijoje, ir Kostas Bekeris, Kolumbijos lietuvių komiteto narys.

Dienraščio El Espectador nuotrauka.

Pittsburghe Dirva rado didelę "talkininę" Aldoną Kraužlytę, kuri niekieno neraginama, pasiėmusi pluoštą Dirvos, dalino į piktą suvažiavusiems lietuviams, neaplenkdama nei savo tėvelio V. Kraužlio, Vaizbos Buto fin. sekretoriaus.

Dirvos nuotrauka

Kas kalba netiesą?

Š. m. liepos 7-9 d. Naujienose tilpo buv. Steig. Seimo nario Kipro Bielinio straipsnis "Ne kalbėk netiesos", kuriuo stengiamasi paneigti kai kuriuos plk. K. Žuko atsiminimų pasisakymus, liečiančius K. Bielinio ir V. Požėlos žygius dėl karo stovio įvedimo. K. Bielinis kategoriškai teigia: "Karo stovio reikalu mudu su Požėla pas Žuką nesilankėme".

Labai gerai prisimenu vieną buv. Krašto Aps. Ministerio, tuo metu kariuomenės štabo v-ką padėjėjo, plk. K. Žuko tarnybinių pranešimų karininkams 1921 m. pačioms paskutinėmis ar jau 1922 m. pirmosiomis dienomis Kaune. Pranešime plk. K. Žukas rado reikalą paaiškinti kariuomenės vadovybės santykius su seimu, darbo sąlygas ir kai kurių partijų taktiką. Pranešimas buvo iliustruotas konkrečiais pavyzdžiais.

Pateikdamas vieną charakteringą pavyzdį, plk. K. Žukas vaizdžiai papasakojo, kaip, jam esant krašto apsaugos ministeriu, pas jį buvo atvykę du seimo nariai socialdemokratai K. Bielinis ir V. Požėla, kurie įtikinėjo, kad krašto būklė esanti kritiška, todėl reikią įvesti karo stovį. Tačiau, kai karo stovio įstatymo projektas buvo paruoštas ir svarstomas seime, socialdemokratai priešinosi jo įvedimui. Jis, labai nustebintas tokiu socialdemokratų elgesiu, pertraukus metu kreipėsi į K. Bielinį ir V. Požėlą, prašydamas paaiškinti, kodėl taip daroma. Jie paaiškino, kad tai darą partinės taktikos sumetimais. Po to pranešimo jame dalyva-

vusieji karininkai labai plačiai komentavo tokią nepaprastą kombinaciją. Vieni reišė pasitenkinimą, kiti pranašavo liūdną ateitį ir net buvo sukūrę tai kombinacijai specialų pavadinimą. Ypač vaizdžiai ją apibūdindavo buvęs ministerio adjutantas lt. A. Endziulaitis. Apie jį buvo kalbama ne tik kariuomenės štabe ir Kauno iguloje, bet ir provincijos dalyse.

Kitą kartą tą istoriją iš plk. K. Žuko lūpų girdėjau 1924 m. pradžioje, kai kariuomenės vadas gen. Žukauskas inspektavo Alytaus igulą. Plk. Žukas tada buvo IV divizijos vadas ir gyveno Alytuje, o aš, kaip kariuomenės vado adjutantas, lydėjau gen. Žukauską. Pietų metu plk. Žukas labai vaizdžiai nupasakojo visą tą karo stovio istoriją ir seimo narių K. Bielinio ir V. Požėlos žygius tuo reikalu. Pokalbio dalyviai vėl plačiai komentavo tokias partines kombinacijas ir darė įvairias išvadas.

Atėjus 1926 m., kada padugnių gaivalai pakėlė galvas ir viešuosiuose mitinguose šūkavo apie tautiškai nusistačiusios inteligentijos išžudymą, kada seime socialdemokratai J. Plečkaitis apgailestavo, kad lietuvių patriotai permažai dar gavę mušti ir gausią daugia, kada net vyriausybę palankus laikraštis "Biržų žinios" reišė susirūpinimą, jog vaizduojama nežabotais arkliais - tuo sunkiu kraštui momentu kariuomenėje, ypač vyr. štabe, buvo gausi karininkų grupė, kuri ramino karštuolių ir susirūpinusi laukė, kada tie plk. K. Žuko išgarsintieji patriotai seimo nariai ims konkretų žygių ar viešai iš seimo tribūnos pareikš, jog jau gana žaisti krašto likimu. Deja, tos karininkų grupės lūkesčiai neišsipildė.

Taigi, iš to aišku, kad buv. seimo nario K. Bielinio teigimas, jog "Karo stovio reikalu mudu su Požėla pas Žuką nesilankėme", neatitinka tikrovės (kiek tai liečia atsilankymo faktą), o patvirtina K. Žuko išvadą, kad profesionalai politikai dažnai yra dviveidžiai: vienas veidas jų pačių - žmoniškas, natūralus, kitas gi - partinis ir gerokai dirbtinis.

Gen. št. plk. P. Žilys

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

Dėl Dzūkijos partizanų...

"Vienybės" 27 Nr. skaičiau "buvusio partizano" pareiškimą apie V. Rasteni. Tęsdamas pasibaurėtiną to laikraščio akciją prieš V. Rasteni, tas buvęs neva "partizanas", pasirašęs tik šnypščiančiomis raidėmis "P.S-Čius", maloniai suteikia Rasteniui dar naują titulą - "tautos išdaviko". Ir ta proga pareiškia, kaip jis pats pavyzdinčiai laikėsi. Esą, 1941 m. pavasarį jis iš Kauno vežęs į Dzūkiją ginklus, skirtus partizanams, buvęs suimtas, išstisus mėnesius kalėjime kankintas, bet neišdavęs nė vieno partizano vardo, o birželio mėnesį, kilus karui ir bolševikų sargybiniams pabėgus, pats iš kalėjimo išsilaisvinęs...

Šiam istorinės reikšmės liudijimui patikslinti, lieka dar būtinai tik sekantieji paaiškinimai:

1. Ar 1941 m. pavasarį buvo Dzūkijos partizanai, kuriems reikėjo ginklų iš Kauno? (Kiek ligšiol buvo žinoma, tuo metu partizanų Lietuvoje, nei Dzūkijoje dar nebuvo, partizaninis sąjūdis atsirado tik kilus vokiečių - rusų karui).

2. Nuo pavasario ligi tų pat metų birželio mėnesio yra trys mėnesiai. Kodėl buvęs "partizanas" vartoja išsireiškimą ne apie tris mėnesius, bet "išstisus mėnesius kankinamas", kas pagal lietuvių kalbos dvasią reikėtų, kad ilgiau, nei tris mėnesius?

3. Kodėl toks padorus ir narsus partizanas savo liudijimą nesutinka pasirašyti savo pilna pavarde, idant visi žinotume ir galėtume patikrinti, o pasirašo tik tom keliom šnypščiančiom raidėm?

4. Kai Kauno kalėjimo bolševikiniai sargybiniai pabėgo, tai ar jo minimas žygis "mes patys

išsilaisvinome" bėlaikytinas tokiu žygiu? Sargybiniams pabėgus, juk nebeliko išsilaisvinimo ir kovos elementų, liko tik pro vartus iš kalėjimo išeiti...

Kol tie klausimai nebus išaiškinti, "buvusio partizano" liudijimas apie Rasteni skamba, kaip dūmų pūtimas, surašytas tokiu pat stiliumi, kaip ir vieno "Vienybės" redakcijos nario straipsniai.

Nebekelsiu dar vieno klausimo, nes jis aiškus. O tai būtų klausimas, kodėl "buvęs partizanas" dar kaltina Rasteni, kad jis kadaise "su išūlumu niekino ir šmeižė savo buvusius draugus ateitininkus". Naujausiam "Vienybės" redakcijos nariui Leonardui Žitkevičiui, kuris ne tik kadaise buvo, bet ir ligi šios dienos pasiliko uolus ateitininkas, tie Rastenio "nusikaltimai tautai" yra ne tik skaudūs, bet ir "išūlūs".

Tad "Vienybė" dabar eina labai plačiais keliais: nuo Vilniaus bolševikinės Tiesos redaktoriaus Zimano, ligi buvusio sustojusios katalikiškos "Amerikos" redaktoriaus L. Žitkevičiaus. Gero vėjo vienybės keliu!

P.K.S., Los Angeles

ALT IŽDININKO M. VAIDYLOS PRANEŠIMAS...

ALT Vykdomasis Komitetas lankėsi Washingtone. Iš tos kelionės grįžęs ALT iždininkas M. Vaidyla savo redaguojamoj "Sandaroj" padarė tokį, labai "svarbų" pranešimą: "Pereito trečiadienio naktį iš Washingtono grįžo Mikas Vaidyla, dalyvavęs laisvinimo veiksmų posėdžiuose. Pasak jo, oras ten buvo gerokai karštas, drėgnas ir slėgiantis". Žinoma, pranešimas labai svarbus ir nuoširdus. Matyt, kad M. Vaidyla ten nieko daugiau ir nematė.

Matas Karklas Oakland

Naujas Dirvos skaitytojas - Petras Lengvinas, iš Union Pier Mich., kur turi savo vasarvietę, mums rašo:

"Su Dirva susipažinau ir ji man labai patinka. Būsiu nuolatinis jos skaitytojas. Ir vasarotojai, kurie aplankys mano vasarvietę, su Dirva taip pat susipažins".

Naujas Dirvos skaitytojas - Edmundas Bazėnas, iš Naugatuck, rašo:

"Susipažinęs su Jūsų laikraščiu, kurį siuntė 4 savaites, prašau ir toliau siuntinėti. Drauge siunčiu ir money orderį".

Dirvos pastaba. Iš šių dviejų laiškų geriausiai gali įsitikinti, kad yra daug gerų mūsų lietuvių kurie Dirvos dar nėra matę. Atsiųskit tokių lietuvių adresus. Jiems Dirvą siųsime susipažinti. O susipažinę jie patys Dirvą užsisakys.

PAULINA MOZURAITIS-BENNET Insurance Agent 13706 Benwood Ave. Cleveland 5, Ohio SK 1-2183

NATIONWIDE MUTUAL INSURANCE COMPANY HOME OFFICE • COLUMBUS, OHIO

Du dideli Dirvos bičiuliai Pittsburghe: Domininkas Kalėda ir J. Taoras. Kalėda, nors paprastas darbininkas, pasižymi savo gausiomis akimis lietuviškiems reikalams. Dirvos nuotrauka

PETRAS VAIČIŪNAS

Žmogus, poetas, dramaturgas

Petro Vaičiūno poezijos mėgiamiausi motyvai yra Lietuvos gamta, kaimas ir žemdirbio darbas. Be to, kaip nemeluotas patriotas, jis sielojasi ir savo tautos rūpesčiais, todėl jis yra autorius ne tik tautine giesme tapusio eilėraščio Mes be Vilniaus nenurimsim, bet ir kūrėjas viso patriotinės lyrikos rinkinio Amžiais dės galvą už Vilnių Lietuvis.

P. Vaičiūnas yra optimistinės nuotaikos ir patriotinė, ir grynųjų lyrikoj. Jo Tekanti saulė, tai giesmė šviesai, gėriui ir grožiui. Buvo pagrindo, kai dar Nepr. Lietuvoj buvo sakoma, jog Petras Vaičiūnas yra saulės poetas. Nors jis matė žmogaus paklydimus ir silpnynes, bet jis tikėjo jo prisikėlimą, nors jis regėjo kylančias sutemas ir tautai gresiančius pavojus, jis išdrįso garsiai sušukti: "Jeigu reiks - laisvi mes mirsim!", "Saulėtumo, giedrių saulės spindulių apstu daugelyje poeto Petro Vaičiūno poezijos posmų. Gyvenimas sunkus ir rūstus, gyvenime daug skausmo ir sielvarto, bet poetas nusiminimui nepasiduoda - jis skelbia, kad greta kančių yra džiaugsmu spindinti saulė, Lietuvos laukai, šil-tasis Lietuvos peizažas, darbo grožis ir dinamika jo poezijoje suskamba tokiu posmu:

Aukso miglos supa tylą-
Užu šilo saulė kyla...

Žengia vyras paskui vyrą,
Ryto perlai žemėn byra...

Žolė žalią, žolė jauną
(piauna...

Lenkit galvas, pievų gėlės,
Eina jaunos grėbėjėlės...

Kaip matom, P. Vaičiūno lyrikos forma yra nesudėtinga, dainuotinė, tokia sava lietuviška. Galgi sulauksim dienos, kada mi-

STASYS SANTVARAS

rusio poeto ir dramaturgo kūrybos tematika ir forma bus iš esmės panagrinėta ir aptarta. Aišku, negalima to padaryti ne-krologinio pobūdžio rašinyje.

Tarybų Lietuvos augintas lie-teratūros kritikas J. Lankutis teigia, kad Petras Vaičiūnas yra moralinės dramos atstovas. Ir, žinoma, tuoj skuba įrodinėti, kad jis plakė Lietuvos buržuaziją.

Žinot, net juokinga skaityti to-kią kritiko išmintį! Istorinė tiesa, kad Rusijoje prieš revoliuciją tikrai buvo itin smarkiai uliojan-čių aristokratų, bajorų, fabrikan-tų, pirklių ir net popų, bet Nepr. Lietuvoj, įvykdžius žemės re-formą, kaip kiekvienas doras bol-ševikas (jeigu iš viso tokių yra) turėtų sakyti, beliko tik darbo inteligentai ir darbo liaudis.

Ponų, nors jie dabar ir drau-gais tituluojasi, šiandieninė Lie-tuvoj, be abejonės, yra žymiai daugiau, bent nemažiau, negu jų buvo anais 1918 - 1940 m. Rei-kėtų tik J. Lankučiu ir kt. to-kiems akliausiai pasidairyti ir pa-galiau baigti tą beždžionių šoki šokti. Ir velionis Petras Vaičiū-nas, jeigu tik būtų buvęs saugus nuo persekiojimų ir turėjęs nors truputį laisvės, nebūtų pasigai-lėjęs ir naujųjų Lietuvos ponelių. Bet mes žinom, kas neseniai atsitiko Borisui Pasternakui, nors jis Daktarą Živago rašė ne eksportui...

Jeigu Petrą Vaičiūną laiky-tumėm ir moralinės dramatur-gijos atstovu, tai anaipol jo kū-rybiniai tikslai nebūtų tokie, ko-kius norėtų J. Lankutis išvelgti. Velionis dramaturgas P. Vai-čiūnas savo tautą mylėjo visa širdim, mylėjo kiekvieną atski-rą jos individą, kaip jos laukų

saulę, pievų žiedus, upių ir ežė-rų skaidrius vandenį, girių mu-ziką. Jis turėjo nepalaužiamą idealą - matyti lietuvių kilnų, do-rą, garbingą ir kūrybingą. Jeigu jis matė, kad tarpe naudingų žolynų pasitaiko usnių, jis puolė jas rauti ir naikinti. Jo scenos veikalai, tai meilės giesmė savo tautai, bet jokių būdu ne pagieža ir neapykanta, kokių bolševikai dabar labai norėtų, jo kūryboj rasti. Petras Vaičiūnas, tiksliau jo dramaturginius darbus apta-riant, greičiau yra idealistinės, bet ne moralinės dramos atsto-vas.

Savo idealu turėdamas lietuvi, trokšdamas, kad jis gyventų šviesoje ir tiesoje, kad jis sus-pindėtų kūrybine ugnimi, Petras Vaičiūnas beveik visas savo tau-tiečio gerąsias ypatybes matė kaimietyje, natūraliame žmoguje. Jam atrodė, kad blogis ir sugedimas gimsta miestuose, to-dėl daugumas jo neigiamų per-sonažų yra pamokytai žmonės, miesčionys. Toks buvo P. Vai-čiūno idėjų pasaulis, tokiam jis gyveno ir kūrė.

Nūdien mes galim tą jo pa-saulį priimti ar atmesti, bet negalim paneigti fakto, jog ve-lionis dramaturgas jį tokį sukū-rė. Žinoma, blogio yra ne tik mieste, bet ir kaime. Gėris ir blogis yra nuolatiniai žmogaus palydovai. Giliau pažvelgę į Pe-tro Vaičiūno dramaturgiją, pa-matysim, jog jis nekurią tai-syklės, kad kiekvienas miesto lietuvis jau savaime yra niekšas. Klebono vaidmuo Sudrums-tojoj Ramybėj, skulptorius Alna Pri-sikėlime, skulptorius Arnas Nu-o-dėmingame angele, gydytojas Du-bra Tikruoju keliu ir eilė kitų miestiečių yra teigiami jo vei-kalų veikėjai.

Detroito lietuviai Laisvės šventėje. Tautinių šokių grupė "Šilainė" šoka Maltūną.

J. Gaižučio nuotrauka

Būdingi yra jo moterų charak-teriai. Dažniausia savo širdies gilumoj jos yra doros, ištikimos ir gražios moterys, bet gyvenimo vingiuose suklumpa ir paklys-ta, vėliau pačios dėl to kentė-damos ir savo artimiesiems neš-damos kančią. Vaičiūno moterų paklydimo kaltininkas beveik vi-sais atvejais yra pinigais, me-džiaginės vertybės. Reikėtų daug giliau pastudijuoti mirusio dra-maturgo gyvenimą ir darbus, kad galėtumėm suprasti, kodėl, bū-tent, tokias moteris įsiai pavaiz-davo.

Be konfliktų nėra dramos kū-rinio. Petro Vaičiūno dramatur-gijoj konfliktai raudonu siūlu eina tarp sveiko, natūralaus ir geros valios žmogaus iš vienos pusės ir nedorėlio, sukčiaus iš kitos. Dažniausia jo veikaluose teisin-gieji laimi, nes P. Vaičiūnas aistringai kovojo už žmoniškumą ir už tai, kas žmoguje yra kilnu, gražu, teisinga. Paprasčiausias ir sveikliausias dalykas - nedaryti iš tų jo darbų jokios politikos, o žiūrėti į juos, kaip į daugiau ar mažiau pasisėkusias rašytojo pastangas.

Dramaturgas auga ir bręsta artimai bendradarbiaudamas su teatru. Tokis buvo ir Petro Vai-čiūno kelias: beveik visą Nepri-klausomybės laiką jis buvo Valst. Dramos Teatro dramaturgas. Daugumą jo veikalų yra statęs rež. B. Dauguvietis, kurį mes kai kada prisimenam skeptišku ir nepalankiu žodžiu. Iš tikro, B. Dauguvietis buvo teatrinio me-no eruditas geriausia to žodžio prasme. Ir pastatymų lietuviška-jam teatrui meniniu požiūriu yra davęs tikrai vertingų. Tačiau vie-na B. Dauguviečio silpnybė buvo aiškiai regima - jis giliau nepa-žino nei kaimiečio, nei miestie-čio lietuvių. Kaimietis jam buvo tas pats, kas rusų muzikas, o miesčionis jau savaime piktos dvasios įtakų apsėstas. Bet lie-tuvius kaimietis savo protine iš-mone ir savo dvasia niekad ne-buvo rusiškas muzikas, kaip ne kiekvienas lietuvis inteligentas ar miestietis buvo susidėjęs su piktom dvasiom.

Aišku, su tuo B. Dauguviečiu

P. Vaičiūnui teko ilgus metus ir artimai bendradarbiauti. Tad, kad jo scenos veikalai yra tokie, o ne kitokie, tam tikro požiūriu yra kaltas ir B. Dauguvietis. Koks tuo metu buvo liet. dramos teatras, kokie buvo režisūros pageidavimai, koks teatro lanky-tojų kultūrinis lygis, tokie gimė ir dramos veikalai.

Be abejonės, P. Vaičiūnas tu-rėjo aiškų ir tvirtą dramaturginį Ak, pagaliau ir jo būdas buvo tokis, kad nelengvai jam padik-tuos, bet šios tokios įtakos rež. B. Dauguvietis jam tikrai turėjo. Man atrodo, kad sumu-žikintas lietuvis kaimietis, kar-tais gerokai nuo tikrovės atitrū-kęs miestietis ir polinkis į ko-medinį žanrą Petro Vaičiūno dra-maturgijoj atsirado B. Daugvie-čio sugestijų dėka. Jeigu ta prie-laida būtų teisinga, tai tas dar syki parodytų, kad teatras dra-maturgą gali išugdyti ir sužlug-dyti.

Petro Vaičiūno dramos veika-lai yra realistinio pobūdžio. Jų dialogai, nors gilumo ir litera-tūriškumo nėra perteke, yra gy-vi, sklandūs, sąmojingi. Veikėjų charakterius, nors kartais ir schematiškumo neišvengdamas, jis kuria su gilia nuovoka ir iš-manymu. Scenines situacijas jis pina, kaip įgudęs scenos meno žinovas. Jo pjesės pasižymi veiksmo dinamiškumu, gyva in-tryga, stipria dramine įtampa. Taipgi dramaturginis meistriš-kumas jo kūryboj yra akivaizdus ir neabejotinas. Petras Vaičiū-nas yra tas lietuvis rašytojas, be kurio šiandien sunku būtų įsivaizduoti Nepr. Lietuvos dra-mos teatrą ir jo meninius lai-mėjimus.

Be 1946 m. išleistos Rinktinės ir 1956 m. išleistų sovietinei valdžiai priimtinių dramos vei-kalų, per penkiolika pastarųjų metų Petras Vaičiūnas, kaip anksčiau buvo sakyta, nieko nau-jo nėra viešumai parodęs. Ta-čiau įvairių pareigų jam netrūko. Jis buvo akademinės bibliotekos direktorius Vilniuje, Rašytojų Sąjungos valdybos narys, Perga-lės žurnalo red. kolegijos narys, vertėjas.

Pats P. Vaičiūnas apie pasku-tiniuosius savo gyvenimo metus taip kalba: "Padirbėjęs kiek su-sirgau ir nebegalėjau toliau da-lyvauti viešame gyvenime. Bet aš, ir tokioj padėty būdamas, nenusiminiau. Ir toliau aukojau ir tebeaukoju save rašytojo pa-tojų kultūrinis lygis, tokie gimė ir dramos veikalai.

Esam tikri, Petrai, sunku buvo ne tik Tavo kūnui, bet ypač sie-lai. Ir penkiolika metų tylėti Tau buvo neapsakoma kančia. Tu mylėjai žmogų. Tu tikėjai žmoniškumą, tiesą ir grožį, o savo gyvenimo saulėlydį gyvenai ten, kur žmogus nėra didelė ver-tybė. Nevilty ir nelaisvėj turėjo būti rūsti ir Tavo mirtis. Mes gedime Tavęs su visa lietuvių tauta. Tegu būna šie žodžiai pa-dėti ant Tavo kapo, kaip žiedų puokštė nuo tolimų Amerikos krantų.

VIENAME Ohio miestelyje sa-vanoris gaisrininkas, skubėda-mas gesinti gaisrą, susidūrė su kitu automobiliu, atsimušė į ki-toje kelio pusėje esantį medį. Išlįpęs iš sudaužyto automobilio sustabdė pro šalį važiuojantį pie-no išvežiotoją ir nuskubėjo gais-ro gesinti.

ATLANTOJE viena lėktuvų bendrovė gavo prašymą grąžinti pinigų už kelionės bilietą, nes jie būsią reikalingi. Siuntėjo ad-resas: Lincoln county kalėjimas, Tennessee valstybėje.

MISSOURI valstybėje vienas 99 metų jaunikaitis ieško 65-70 metų amžiaus žmonos, kuri būtų geros sveikatos, ramaus būdo ir gera virėja. Jis pats esąs patenkintas gyvenimu, bet tik vie-nam nuobodu.

Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyriaus vadovybė. Iš kairės A. Young, E. Cibas, J. Arlauskas, K. Mockus, A. Matjoška, J. Šanda, A. Juknevičius. Stovi: A. Andriulionis, N. Jonuška, P. Yankus, B. Bajerčius, V. Vakauzas, S. Michelsonas, P. Brazaitis, J. Kropas, S. Jakutis. Nėra: A. Čapliko, J. Grigaliaus ir I. Vilėniškio.

JANIS KLIDZEJS

(3)

RUSAS DANGORAIŽYJE

(SKYRIUS IŠ ROMANO "DZENITORIUS")

— Tai čia tos mašinos, per kurias perleidžia eilėraš-čius? — klausia susirūpinęs.

Aš linkteliau. Poetas gailiai pasižiūri į eilėraštį, lyg apsvarstydamas, ar atiduoti savo sielos kūdikį tokioms baisioms mašinoms. Atrodo, jis apsisprendė.

— Aš noriu pas redaktorių.

Išverčiu jo pageidavimą policininkui.

— Jeigu jis tikrai didelis poetas ir dar rusas, reikia žiūrėt, kas galima padaryti, — atsidūsta anas. — Bet pas kurį senuką eiti?

Su šituo policininko nutarimu mane apima mirtina žingeidumo pagunda, ir pasakau pirmą pasitaikiusią min-tį:

— Manyčiau, pas aną, kuris tvarko eilėraščių ir mįs-lių skyrių. Šeštame aukšte.

Aukštas, plačiapetis policininkas žengia pirmas, pas-kui jį didysis rusų poetas. Ir aš, patrynęs savo alyvuotus marškinius, seku juos. Spindinčiai švarus keltas išmeta mus šeštame aukšte. Sekretorė žiūri didžiai nustebusi.

— Atvedėm didelį rusų poetą, — policininkas pamoja į vyrą su puspalcium. — Jis parašė rusų tautos linkėjimus prezidentui. Pažiūrėkit, gal bus galima atspausdinti.

Nežinau, ar gražios blondinės žvilgsnių paveiktas, ar minkštų kilimų ir prabangaus kambario, poetas pasidaro neramus. Jo kakta ima rasoti. Sekretorė žiūri į jį, į poli-

cininką, iki jos žvilgsniai paliečia mano išterliotus marš-kinius. Jaučiu, kad alyvos ir žibalo kvapas yra ją pasie-kęs. Ji prispaudžia prie veido nosinę.

— O jūs? — klausia ji manęs.

Aš traukteliu pečiaus.

— Jis reikalingas, — pasako policininkas.

— Jūs rusų poetas? — klausia sekretorė palenkus galvą, ir apžiūrinėdama jį nuo galvos iki kojų. Poetas kažką nuryja ir šnabžda man:

— Sakyk jai ką nors, broleli mieliausias, sakyk.

Tada pasisuka į sekretorę ir durdamas pirštu sau į krūtinę, sako:

— No spik... No spik jingliš...

Aš papasakoju apie didįjį poetą ir jo eilėraštį.

— Galiu pamatyti? — klausia sekretorė.

— Nepakenčiu, kad ji taip daug kalba, — šnabžda man ruselis. — Ko ji nori?

— Tavo eilėraščių. Greitai parodyk jį!

Eilėraštis, aišku, vėl paslėptas saugioj vietoj. Ir vėl jis kenia puspalcio skvernus, tyhai prisisaukuamas į pa-galbą Dievo Motiną ir visus velnius. Sekretorė staigiai pasistumia su kėde atgal ir įtemptai žiūri į policininką, lyg noredama užsikrinti jo pagalbą, reikalui esant. Poe-tas jau susidorojo ir su švarko skvernais, ir artėja prie kelnų kišenės. Sekretorė pakyla ir užsidega cigaretę.

— Tuojau! Tučtuojau bus! — šaukia ruselis.

— Ką jis sako? — klausia blondinė ir atsistoja šalia manęs nebekreipdama dėmesio į mano išterliotus marš-kinius.

— Sako, kad tuoj bus.

— Kas bus?

— Eilėraštis, — atsakau jai.

Atrodo, kad poeto kantrybė baigiasi. Jis staigiai, visa jėga patraukia popierių pluoštą iš kišenės. Kartu su juo ant kilimo pabyra centai, nuorukos ir keletas suse-

gamųjų adatėlių. Iš kažkur garsiai išstrūkusi saga nurie-da prie sekretorės kojų.

— Šuniškas reikalas, — atsidūsta jis, ir atsiklaupęs renka pabirusius daiktus. Jam keliaklūpsčia artėjant prie sagos, sekretorė vienu šuoliu atsiduria už rašomojo stalo. Įsitikinusi, kad rusas tikrai nesupranta angliškai, ji sako:

— Pirmą kartą savo gyvenime matau rusą. Ir dar didelį poetą. Iš tikro, jis man pradeda patikti. Jau vien, kaip jis čia elgiasi! Taip nepaprastai, taip nekasdieniškai. Kaip jis skiriasi nuo mūsų, nuo visų ne rusų. Taip, rusai tikrai yra mistiški. O, kokia diena, kaip niekad įdomi. Ar ir jo eilėraščiai tokie nesuprantami, mistiški?

— Gerokai mistiški, — atsakau.

— Aš taip norėčiau ką nors apie rusus paskaityti, ką nors tikro. Žinoma, mūsų laikraščiai kasdien pilni straips-nių apie Rusiją ir jos gyventojus. Kas iš to? Visuose tas pat: jie šaudo visus, kurie prieš juos. Bet juk ir pas mus šaudosi kas vakarą. Eini ir matai — guli gatvėj nušautas banko plėšikas, o aplink jį sustoję nuobodžiauja keli policininkai. Matyt rusai sugeba įdomiau šaudyti, kad apie juos taip dažnai rašo.

Poetas Terentijus šalapajėvas, pagaliau susitvarkęs ir atrinkęs savo eilėraštį, paduoda jį.

— Nieko nesuprantu. O, kaip būtų gera kalbėti ru-siškai, suprasti. Man atrodo, kad kiekvienas jų žodis...

— Ką ji sako? — pertraukia poetas.

— Kad nesupranta.

— Ot, boba! — miršta rusas ir dairosi patogesnio kampo, kur nusispiauti. Bet tokių kampelių čia nėra.

— Kur gi jų protas pasodinti redakcijoj tokią bobą, kuri nieko nesupranta. Nejaugi nėra nei vieno vyro redak-toriaus? Einam pas jį.

Išverčiu, kad didysis rusų poetas nori susitikti su redaktorium.

(Bus daugiau)

Akimirksnių kronikos

Bronys Raila

Kaunas - vakar ir rytoj!

Miestas, kuriame man ilgiau-siai teko pastoviai išgyventi, yra Los Angeles. Bet užtat tuojau po jo eina - Kaunas. Jame su kai-kuriais pertraukomis prabėgo beveik dešimt mano gyvenimo metų. Mokslo, jaunystės, pirmųjų savarankiškų žingsnių laikas, - visa tai, ką daugelis žmonių vadina "laimingiausiais gyvenimo metais"...

Tokių dabar yra čia Amerikoje ne vienas ir ne du tūkstančiai, kurie kvėpavo Kauno oru, stebėjo jo augimą, vienaip ar kitaip dalyvavo jo laisvo kūrybos sūkuryje ir išgyveno jame žymiai ilgiau, negu aš. Tikiau, jie visi gerai supras mano jausmus.

Kaunas man visada patiko nuo to laiko, kai 1922 metais pirmą kartą jį pamaciau, būdamas dar mažas provincijos vaikūnėlis, o nuo 1927 metų atsikėliau čia studentauti. Joks kitas Lietuvos miestas negalėjo prilygti jam savo gyvumu ir įdomumu, o tam tikru požiūriu jis buvo vienas iš pačių įdomiausių miestų visoje Europoje. Tai dėl to, kad likimas jam paskyrė netikėtą misiją: iš apieisto, mizerno carinės Rusijos garnizono ir tvirtovės provinciško miestuko staiga tapti naujos valstybės sostine, tegu tik ir "laikinoja". Todėl jis ėmė augti ir keistis stačiai pašėlusiai, jauniškai ir gaivališkai, daug kur chaotiškai ir gal karikatūriškai. Tai buvo po devynių šimtmečių staiga sugrįžusi jo jaunystė, entuziazmas, kūryba, gyvybė, nuolatinis įdomumas, keitimasis, tikrai "amerikoniškas" tempas ir gyvenimo būdas.

Nežinau kito miesto Europoje, kuris dviejų dešimtmečių bėgyje būtų išgyvenęs tokias įvairias metamorfozes, kaip mūsų Kaunas.

Mačiau, kaip jis keitėsi ir augo, jei ne kasdien, tai kas mėnuo, kas metai. Mačiau jį iš įvairių vietų ir plotnių, kur teko gyventi. Štai mažiutis "studentiškas" kambarėlis Aušros Take, sode ant kalnelio netoli tos vietos, kur vėliau buvo pradėta statyti Priskėlimo bažnyčia, su plačiu žvilgsniu iš lango į vakarinę miesto lomos panoramą... Lyg vasaros ryto miglose regiu stiliaus Šimonio pasistatytą vasarnamį pačiame Žemaičių gatvės gale, kur plito miestas į pakalnės ir miškus, už kurių ramiai tyvuliavo Neris...

Aptvindo mane bižnių ir judrumo, bankų, muzėjų, ministerijų, radiofono, kavinių, laikraščių redakcijų ir spautuvių šilti atsiminimai, kai nusileidžiu į Dūkanto ir Kęstučio gatvių sankryžą, kur daugiau nei porą metų teko gyventi Makūno, vėliau prof. A. Janulaičio namuose...

Arba Vytauto Kalno papėdėje vadinamosios Kauno "prabangos" ir modernizmo šaunioji Trakų gatvė, puikios, labai modernios rezidencijos (tariant amerikoniškai), kurių vienoje, vadinamoje "tribunolo namais", nuomojau kambarį penktame aukšte vyr. tribunolo teisėjo P. Adomavičiaus bute, gi priešais tame pat korpusė gyveno tribunolo prokuroras M. Kavolis, teisėjas Staškevičius, o apačioj buvo mano draugo komp. Vlodo Jakubėno tėvų ir jų žento Dr. P. Slavėno

butas, dar žemiau tribunolo pirminio A. Krikščiuikaitis - Aišbės šeima...

Pagaliau, tarpe daugelio kitų, paskutinė mano šeimos gyventa vietovė Kaune, grįžus iš užsienio, tuojau prieš 1940 m. "tremtį" - žemutinis butas ką tik baigtoje statyti gen. K. Tallat-Kelpšos viloje, Vaižganto gatvėje, iš vienos pusės nuolat teikiantis čia pat prasidedančio Ąžuolyno gaivų orą, iš kitos pusės - į pietus ir vakarus - atskleidžiantis pakalnės nuostabią viso miesto papėdės, Nemuno ir Aleksoto panoramą... Panašių vaizdų galima užtikti Florencijoje, kairur aplink Neapolį arba mūsų kaliforniškoje Laguna Beach.

savo grožiu Nemuno ir Neries paupiais, o antrasis architektūriškai sužydėti abipus Nevėžio, - abu jie bėgo nuo upių vandens. Užuoat išstatydami čia pačias gražiausias gatves, alėjas ir promenadas, - į upių pusę jie daugiausia statė tik prekių sandėlius, visokių atmatų daržines ir, dovanokite už žodį - išvities...

Kaip laisvų lietuvių valstybės sostinė (tegu ir laikinoji...) Kaunas tuoj pasipurtė, suplėšdamas visus varžtus. Per du dešimtmečius jis dvigubai padidėjo - nuo 60 ligi maždaug 120 tūkstančių gyventojų, virsdamas moderniu, pulsuojančiu, nors ir daugeliu atžvilgiu dar chaotišku didmiesčiu. Karo nusiaustas, jis

Kauno rotušės rūmai, statyti XVI - XVIII amž. architektų B. Chojanauko ir J. Matekerio.

Atleiskite man už šias kelias nostalgijos ašaras. Jos čia nu-biro vien dëlšorinių Kauno vaizdų. Jo vidinė vizija, jo dvasinė atmosfera - būtų vėl kita daina, daug įvairesnė ir gal graudesnė.

Ne tiek apie Kauno praeitį čia norėjau kalbėti, kiek apie jo ateitį.

★

Nedaugeliui miestų pati gamta suteikė tokius dėkingus ir įman-trius rėmus, kaip Kaunui. Kalneliai, pakalnės, plati lanka, dviejų didelių upių santaka... Deja, jo urbanistinio augimo linkmė daugiau kaip per šimtmetį priklaušė nuo rusų okupantų, kurie neturėjo intereso čia išstatyti gražų naujovišką miestą, ir nuo vyraujančių buržuazijoje žydų, kurie nemėgo vandens. Juk net tragiška pagaltoti, kad tokie Lietuvos miestai, kaip Kaunas ar, sakysim, Panevėžys, kurių pirmasis galėjo išsiskleisti visu

patenka vokiečiams ir jau buvo nacių mėgintas pavadinti "Kauben". Pagaliau, dabar ilgam laikui vėl pasilieka maskolių rankose, kurie tačiau nebeišdrįsta jam grąžinti senąjį "Kovno" vardą.

Šiandien, prijungus naujas vieto-ves ir apylinkes, papildžius katiučių ir ivanų gausiu importu iš plačiosios tėvynės, Kaunas jau turi per 200,000 gyventojų. Tad mūsų prabočių įsteigtoji pilis vis augs...

Propagandiniame "Lietuvos TSR politinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugijos" žurnaliuke "Mokslas ir Gyvenimas" (1959m. sausio numeryje) štai skaitau architektūros kandidato K. Šešgelio straipsnį apie būsimąjį Kauną. Pridėtos ir trys "būsim-ojo Kauno" nuotraukos, kurių porą čia panaudoju. Pats straipsnis tuo savotiškas, kad jame stebuklingu būdu pasigendama paplavų ir šmeižtų senajam

Po karo atstatyta Kauno geležinkelio stotis.

"ikitarybiniam" Kaunui. Nors ir nevaizdžiai, labai sausiai ir ne-konkrečiai, tačiau su optimizmu piešiama, kokie esą sudaryti ar sudaromi planai miesto ugdymui per ateinančius 20 metų.

Tada, sako Šešgelis, "...Kaunas turės apie 240,000 tūkstančių gyventojų". Vadinasi, mirtingų sovietinių dūšių skaičiumi mažai bepaaugs, bet už tat labai pasi-keis savo struktūra, išplanavi-mu, naujomis magistralinėmis gatvėmis, praturtės gyvenamais namais, pramonės įmonėmis, naujais parkais, sodais, jacht-klubais, poilsio ir sporto aikš-tėmis, pionierių stovyklomis, vertingais paminklais ir įvairiais kitais natūralinės aplinkos pa-keitimais, ypač užtvėnkus "Kau-no jūrą" irbaigus statyti didžiąją Nemuno hydro-elektrinę stotį.

Gi pėsčiųjų eismui palengvin-ti, kaip sako Šešgelis: - "page-rinti ir padaryti patogesnę susi-siekimą tarp žemosios ir aukštosios terasų bus įrengti keli keltuvai ar eskalatoriai Kauko laiptų rajone, A. Mickevičiaus gatvės rajone, ties Vaižganto gatve ir kitur"... Sovietinis kaunietis nebeturės savo raumenų jėga kopti kasdien iš Kauno žemutinės terasės į aukštutinę (t. y. Žaliakalnį). Jį užkels ir nu-kels keltuvai arba eskalatoriai, kurių Kaune, matyt, vis tebėra

dar per sekantį septynmetį Ame-rika bus galutinai ir visiškai pralenkta visose srityse. Galima prileisti, kad Amerikos paviji-mas ir pralenkimas daugiau ar mažiau pasiseks komisarų klasės

nepastebėjau keltuvų ir eskala-torių žmonėms kilnoti (Los An-geles senamiesty buvo vienas iš priešistorinių laikų ir tas pats panaikinamas). Tai dėl to, kad čia kiekviena šeima eismui

Nemuno krantinė... Gana nuobodį sovietinė architektūra, be to visdëlto gerai, kad nors taip apstatomi Nemuno krantai.

palaimintųjų standartui. Bet kaip bus su liaudimi ir jos kasdieni-niais reikmenimis?

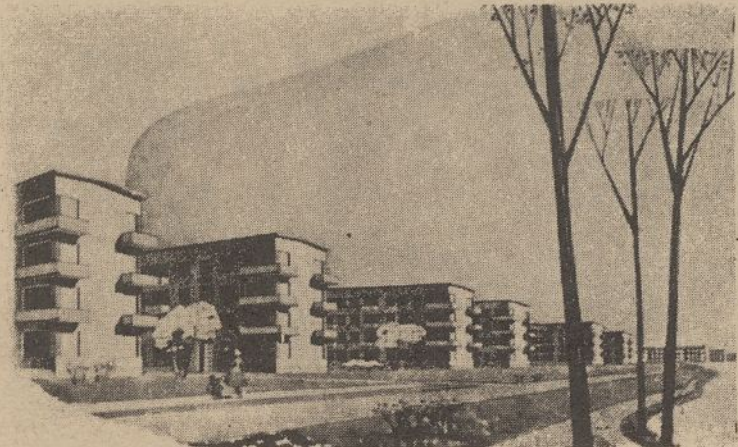
Pažįstu San Francisco su jo nutūkstsprandiškėmis gatvėmis ir uolomis, o dar geriau Los Angeles su Hollywoodo apjuo-

atlikti turi automobilį. Statistika rodo, kad tose vietovėse vienas automobilis tenkas kas pustre-čio žmogaus.

Mūsų Šešgelis, aprašydamas Kauno ateitį per sekantį 20 metų, kažkaip užmiršo įplanuoti visus chruščiovinės pažangos elemen-tus. Juk kai per ateinančius 14 metų sovietija pavys ir pralenks Ameriką visose srityse, tai juk ne tik kiekvieno kauniečio šeima, bet mažiausia kas antras kaunietis privalės turėti automobilį! Kam jam bebus reikalingi tie keltuvai ir eskalatoriai į Žalia-kalnį, - ar laiko gaišinimui?..

Todėl aš dar ne absoliučiai visur pasitikiu Kauno ateities sovietiniais planais. Štai ryškus faktas, kad architektas nenumatė ateities, kokią ją prižadėjo Chruščiovas. Jis be jokio reikalo eikvos liaudies uždirbtus pinigus, statydamas kelis keltuvus Kauko laiptų rajone, Mickevičiaus ir Vaižganto gatvėse ir net kitur.

Tai labai gražu, tik tarp Chruš-čiovo septynmečių ir Šešgelio dvidešimtmečio planų pasigenda-me ekonominės ir estetinės lo-gikos. Atrodo, kad Šešgelis tur-būt teisingiau numato ateitį, ne-gu didysis draugas Maskvoje...

Tokių namų numatoma pristatyti Kaune per ateinantį 20 metų... Brėžinys pavadintas - "Gyvenamojo rajono maketas".

tik tas vienas, anais laikais mūsų buržujų pastatytas.

Žodžiu, Kaunas bus išplėstas, pagerintas, pagražintas ir virst vienu gražiausiu respublikos miestu, kur, pasak Šešgelio, "bus patogų ir miela gyventi ir dirbti". Be jokios ironijos tuo netik galima, bet ir privalu patikėti. Kol miesto bylą stums tolyn žmo-nės, o ne šimpanzės (nors dau-gelyje jų būtų atgimusi ir tik šimpanzių ideologija), turi gi bū-ti kokia nors išorinė pažanga. Laisvoji Lietuva per du dešimt-mečius dvigubai padidino ir ke-liaropai pagražino Kauną, tad sovietinei Lietuvai jį toliau di-dinti ir grąžinti nėra joks ypa-tingas nuopelnas, o tik eilinė pareiga. Jei šis pastarasis rusų okupacijos laikotarpis įkurs ką naudingesnį ir didingesnį mūsų senajam Kaunui, tai bus nors šioks toks, tegu ir menkas atlyginimo nuošimtis už lietuviš-ką prakaitą ir viską, ką okupan-tas iš Lietuvos pagrobė ir tebe-grobia.

★

Mane smagiai nustebino tik viena architektūros kandidato Šešgelio straipsnyje minima aplin-kybė, su kuria prasidėtų jau nebe architektūra, bet "politika".

Chruščiovo šūkis pasivyti Ameriką turi būti įvykdytas su dabartiniu septynmečio planu, o

Ramutė SKUČAITĖ

VILNIUI

Vilniau,
Mano mieste išsvajotas,
Matau tave, kaip seną, mielą draugą!
Širdy seniai tau viskas išdainuota,
O naujos dainos kyla, auga —

Vilniau,
Dainą tau nešu iš stepių,
Nešu šakelę kedro iš žilos taigos!
Iš dykumos nešu tau smiltį lakią,
Nešu jaunystę visą lig vienos dienos!

Vilniau,
Sutinki mane rankas išskėtęs,
Glaudi, lyg seserį klajojusią ilgai...
O aš žiūriu, kaip Tavo gatvės tiesias,
Ir kyla dideli nauji namai,

Vilniau,
Šakelę aš prie kojų tau padėsiu,
Pabersiu Panerį smilties geltonos sauja!
Priimk mane — o aš tau pažadėsiu —
dainuot, dainuot iš naujo!

Iš Lietuvos spausdintos poezijos

Visi gražieji Kauno pastatai buvo statyti dar nepriklausomos Lietuvos laikais. Žemės Ūkio Banko rūmai, kur buvo užsienių reikalų ministerija ir telegramų agentūra Elta, dabar skirti politechnikos institutui.

Radioaktyvumo pavojus branduolinius ginklus sprogdinant įvairiame aukštyje

Radioaktyvių spindulių pavojus labai skiriasi priklausomai nuo to, kokiame aukštyje branduoliniai ginklai buvo išsprogdinti.

Teoretiniai, čia yra keturios galimybės:

1. Ore, pakankamai aukštai virš nulinio taško, kad liepsnos kamuolys vos tik paliestų žemės paviršių (kaip buvo Japonijoje).
2. Ant pat žemės paviršiaus.
3. Po žeme.
4. Vandenyje, prie pat paviršiaus ar po vandens paviršiumi.

Sprogdinant branduolinius ginklus gana aukštai ore, visiškai ir absoliutus bet kokios medžiagos sunaikinimas yra gan ribotas. Mat toksai "super" — sunaikinimas" ribojasi liepsnos jėgų kamuolio plotu, kur karštis siekia milijono laipsnių. Šiuo atveju šis baisus karščio kamuolys vos tik "palaižo" žemės paviršių. Tačiau tuo pačiu metu, naudojant šį metodą, pasiekiamas patsai didžiausias plotas bet kokią gyvybę žudančio sunaikinimo karščio spinduliais.

Iš visų radioaktyviųjų spindulių vien tik gama spinduliavimas tėra pavojingas ir jis siekia gana plačiai. Beveik tokį pat atstumą kaip ir karščio spinduliai. Taigi, tiek karščio, tiek radioaktyvūs spinduliai čia žudančiai veikia maždaug tose pačiose ribose, vieni kitus papildydami.

Sprogdinant ginklą po žeme visas sunaikinimų plotas labai susiaurėja. Jei susprogdintų labai giliai po žeme, tai žemės paviršiuje sunaikinimai būtų tik tartum nuo žemės drebėjimo, — gana nedideliame plote ir tik antriniai (apie juos bus tuojau kalbama atskirai). Tačiau šiuo atveju tam tikrame plote susidaro nepaprastai stiprus užteršimas radioaktyviais spinduliais, iš dalies alfa, o ypatingai beta spinduliais.

Naudojant vandens spindulius ir pridėjus prie jų kai kuriuos elementus, kurie ilgai išlaiko savo radioaktyvumą, tasai plotas gali likti "užterštas" dešimtmečiais ar net šimtmečiais.

Sprogdinant branduolinį ginklą visai arti žemės paviršiaus ar negiliai po žeme, kad liepsnų kamuolys galėtų išsiveržti į žemės paviršių, sunaikinimai bus kaip ir kombinacija iš abiejų aukščiau minėtų metodų. Patsai sunaikinimų plotas bus žymiai mažesnis, negu sprogdinant ore, bet daug didesnis, negu sprogdinant giliai po žeme. Liepsnų kamuolys praris ir absoliučiai sunaikins gana didelį plotą. Karščio spinduliai nepasiekia taip toli, kaip sprogdinant ore, bet padarys labai rimtos žalos.

Radioaktyvus spinduliavimas žudančiai paveiks gana didelį žmonių kiekį. Taip pat ir didelis paviršiaus plotas ilgesniam laikui pasiliks stipriai radioaktyvus. Ir bet koks gyvas sutvėrimas, atsitiktinai į tą plotą patekęs, po kiek laiko už tai užmoks savo gyvybę. Tai gali būti labai ap sunkinti gelbėjimo darbus bei pagalbos tiekimą nukentėjusiems.

Kiekvienas tame ribotame plote sprogdimo metu buvęs kūnas taps radioaktyvus ir pavojingas kitiems, nes iš savęs skleis radioaktyvius spindulius. Atsiimant žmones, tai jie kitiems žmonėms nebus pavojingi: jei žmogus gaus tiek radioaktyvių alfa ir beta spindulių, kad jo kūnas toliau skleis tuos radioaktyvius spindulius, tai jis neabejotinai turės pakankamai kitokių sužalojimų, kad žūtų, nespėjęs to radioaktyvaus ploto aplėisti. Tačiau sprogdimo jėga lengvai gali būti kuriuos radioaktyvius kūnus ar bent radioaktyvias dulkes paskleisti plačiai už paties radioaktyvaus ploto ribų, kur jie bus pavojingi gyvybei. Be to, po ilgesnio laiko, vėjai gali tas radioaktyvias dulkes išnešioti į aplinką.

Paukščiai ir visokie gyvūnai gali prisiryt radioaktyvių medžiagų, kapodami radioaktyvius lavonus. Nuo radioaktyvių medžiagų spinduliavimo nusteipę jie vis dar bus pavojaus šaltinis, nes jų kūnai ar bent kai

kurios kūnų dalys vis dar bus radioaktyvios ir pavojingos kitai gyvybei. Net ir tokiems radioaktyviems kūnams supuvus, pavojus nėra visai praėjęs: augalai gali perimti radioaktyvumą iš tų radioaktyvių "trašų" ir jį skleisti toliau, per tuos augalus. Taigi pavojai dideli ir jų net apskaičiuoti negalima.

Su minėtais pavojais praktiškai dar nebuvo pakankamai plačiu mastu susidurta. Jie nelabai jau reikšmingi naudojant atominius ginklus siauresne prasme, bet labai padidėja, naudojant vandenilio ginklus.

Sprogdimas vandens paviršiuje ar net vandenų gilumoje yra patsai pavojingiausias, kiek tai liečia radioaktyvius spindulius. Iš kitos pusės, pavojus nuo visų kitų branduolinių ginklų pasireiškimo, šitaip juos panaudojus, labai krinta: ir sprogdimo jėga bus silpnesnė, ir karštis mažiau pasireikš. Bet čia sprogdimas sukelia savotišką, baisiai karštą vandens "geiserį", kuris šaus aukštai į padanges. Didelė to vandens stulpo dalis tuojau pat kris atgal ant žemės radioaktyvaus lietaus pavidale, plačiai sukeldamas visus jau minėtus radioaktyvumo pavojus.

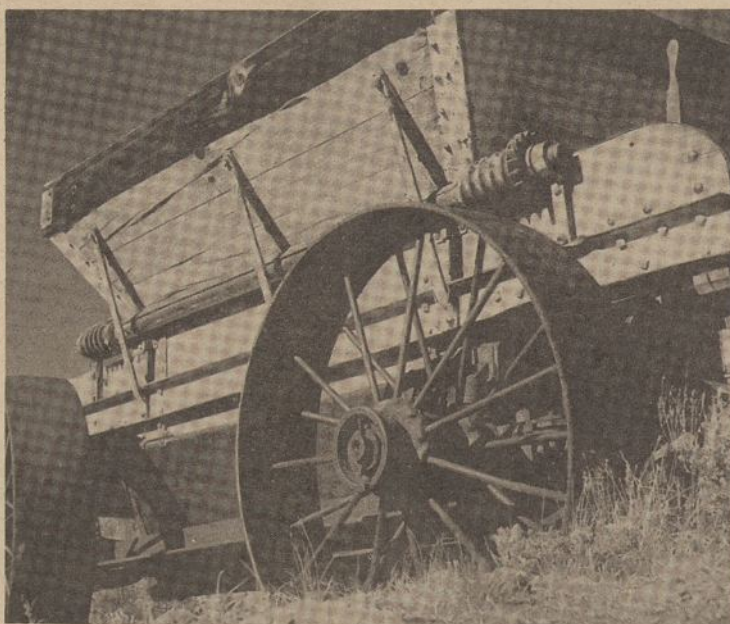
Tie pavojai bus dar didesni, nes beveik visi gyvūnai ar augalai vienaip ar kitaip į savo vidų įtrauks tą lėtai žundantį radioaktyvų vandenį.

(Bus daugiau)

Aukso atradimo sukaktys

K. S. KARPIUS

klos klūtys, primityviu būdu aukso kasimas, praturtėjimas ir nusivylimas. Kai vieni vyko ten aukso kasti, kiti vyko į aukso kasyklų sritis spekuliuoti, aukso kasėjus išnaudoti, apiplėšti, net ir nužudyti. Žudėsi vienas kitą ir

Pasakiškai atrodąs vežimas, kuris buvo naudojamas iškastos aukso žemės pervežimui į plovyklas.

aukso ieškotojai-kasėjai. Buvo ir tokių atvejų, kurie tik steigė aukso kasėjams reikalingas krautuves, pasilinksminimo vietas, ir auksą kasė iš auksakasių kišenių.

Ne visi laimingi buvo auksą rasti, ne visi radę sugebėjo kasykloms vadovauti. Jų atradimai dažnai pereinavo į kitų rankas.

buvo 11 kilometrų.

Buvo beveik neįmanoma su rankiniais vežimėliais pasiekti tikslą dar prieš aušrą, ir visai neįmanoma juos tempti per miestą dienos metu.

Šioje nedaug žadančioje buklėje jie išgirdo artėjančio motoro ūžimą, ir netrukus iš tamsos išnirė "džypas" su priekaba. Tai nebuvo Royal Engineers mašina; jis priklausė vienam sanitariniam daliniui ir buvo iki viršaus prikrautas medikamentais bei tvarstomąja medžiaga. Viskas buvo tuoj pat iškrauta ir sugabenta į netolimą malkinę, o "džypas" perkrautas sprogstamoji medžiaga. Laikrodžiai jau rodė keturias — ligi švıtimo buvo belikusi tik viena valanda, o ligi Troarn buvo dar 8 km. Pėsčiomis nebeįmanoma suspėti.

Roseveare daugumą savo vyrų nukreipė kitam, artimesniam tiltui sprogdinti. Jis patį sėdo prie vairo, "džypas" ir priekabon paėmė viena karininką ir septynis vyrus. Ir jie išvyko — į zoną, kuriame nebuvo nusileidęs joks britų dalinis.

Pirmasis susitikimas su priešais įvyko prie vienos geležinkelio pervažos. Barjeras buvo pakeltas, tačiau kelias buvo atskirtas spygliuotų vielų užtvaros, į kurią Roseveare įvažiojo anksčiau, negu spėjo ją pamatyti. Vokiečių sargybinis paleido vienintelį šūvį ir pabėgo. "Džypas" buvo taip įstrigęs į vietas, kad, jei atpalaiduojant, teko sugaišti 20 brangių minučių.

Miestelio pakraštyje jie pasiekė pėntą, ir Roseveare pasiuntė du vyrus pasižvalgyti. Sankryžą tuo tarpu pasiekė vokiečių dviratininkas. Jie nutraukė jį žemėn ir, jam pradėjus rėkti, nužudė; bet tai jie atliko automatinio šautuvu, tuo būdu užliarimuodami visą miestą.

Ilgiau lūkuruoti nebuvo prasmės. Roseveare paspaudė gazo pedalį, ir jie pilnu greičiu įlėkė į miestelį. Tačiau daugiau kaip 50 km/val. perkrauta mašina nepajėgė išspausiti, ir jiems atrodė, kad jie tikrai šliaužią pronomus, iš kurių tuojau pasipylė ugnis. Vienas vyrų kažkur nukrito nuo "džypo" ir buvo paliktas; likusieji septyni atsišaudinėjo kulkosvaidžiais ir automatiniais šautuvais. Ties vienu posūkiu jie pamatė ilgą, plačią ir tiesią gatvę — kitame gale, pakalnėje, dunksojo

būtų susigriebs (1823 metais) sulaukyti rusų kolonistų slinkimą per Aliaską į Oregoną ir Kalifornijos sritis. Jeigu caras Aleksandras II nebūtų pardavęs Amerikai Aliaską už apie \$7,000,000 (1867 metais) nors dėl pirkimo Kongrese buvo daug ginčytasi. Tada kalbėtojai triukšmavo, kad reikia išmesti tiek pinigų už sniego ir ledo kraštą. Tačiau auksą ten suradus, tie pinigai tuoj sugrįžo virš \$700,000,000.

Kelionės iš rytinių valstijų į Aliaskos Klondyke aukso sritį galima palyginti su kelionėmis

(Nukelta į 6 psl.)

tiltas. Ugnis čia buvo labai intensyvi; atrodė, kad už kiekvienų durų stovi vokiečiai su įvairių rūšių šaunamaisiais ginklais. Viena šviečiamųjų kulipkų serija pasirodė iš priekio, bet Roseveare nepaisė ir spaudė pedalį, kiek pajėgdamas.

Perkrautas "džypas" slinko gana sunkiai. Jo įgula atsišaudinėjo visomis kryptimis. Pagaliau jie pradėjo leistis į pakalnę, ir tai juos išgelbėjo. "Džypo" greitis didėjo, jis mėtėsi iš vienos pento pusės į kitą, priekaba pavojingai slydinėjo — taip jie išspruko iš miestelio ir pasiekė upę, lydimi sunkios kulkosvaidžių ugnies. Vienas vyras, kuris kulkosvaidžiu atsišaudinėjo atgal, buvo dingęs. Niekas nežinojo, ar jis buvo pašautas ar tik pusiausvyrą praradęs, nukrito nuo priekabos.

Jie griebė sprogstamąją medžiagą, ir po penkių minučių darbas buvo atliktas: tilto vidurys susmuko upėn. Tada nuvažiojo "džypu" kiek galėdami į šoną ir paliko jį, saulei tekant, viename griovyje. Perbridę pelkę ir perplaukę upelį, jie tą pačią popietę atsirado desanto nusileidimo zonoje.

Nepaisant daugybės klaidų ir nesėkmių, divizija buvo atlikusi visus skubiosios uždavinius. Visi penki Dives tiltai buvo išsprogdinti, Caen kanalo ir Ornes tiltai liko sveiki mjr. Howard rankose, ir parašitinininkai žygavo juos perimti savo apsaugon. Merville baterija jau nebešaudys niekada. Plane numatytas ruožas buvo britų kontroliuojamas, nors dar daug vokiečių lizdų jame tebesigynė. Ir pietuose, priešais Caen, buvo užtraukta skysta prieštankinės gynybos linija. Sumoje: žygis pasisekė.

Bet dar nevisi pranešimai buvo suplaukę į gen. Gale štabą. O ir jiems visiems suplaukus, dar peranksti būtų buvę pergale žvesti. Laimėtasis plotas turėjo būti ginamas, iki atplauks laivynas. Vokiečių tarpe buvo pastebimas aiškus sumišimas, tačiau netrukus reikėjo laukti priešpuolio.

Laimėjimas nebuvo pigus. Miškuose ir laukuose dar tebeklaidžiojo pavieniai kareiviai arba kraujavo vieniši sužeistieji. Dangelis tą naktį su viltimi pradėjusių buvo jau žuvę arba teberedėjo. Bet rytą gyvieji išgirdo garsus, nešančius naują viltį: monotonišką lėktuvo ūžesį ir kulkosvaidžių kalenimą iš šiaurės pasigirdo duslus dundėjimas, drebinas žemę. Ant kanalo tilto vienas Howard puskarininkis sustojo ir atidžiai klausėsi. "Ar girdite?" sušuko jis. "Tai laivynas!"

Netrukus milžiniški laivyno patrankų sviediniai pradėjo skristi per galvas ir sproginėti už 15 km krašto gilumoje. Net galima buvo girdėti jų kaukimą iš šiaurės į pietus. Vienas puskarininkis, kuris niekada anksčiau gerbo girdėjęs tokio aiškaus garso, pasidairė ir tarė: "Šventasis Bimbam, jie šauda džypais!"

(Kitam numery: Parašutai ir šokoladas.)

Detroito vykusioj Laisvės šventėj buvo ir lietuvių tautodailės skyrius. Iš kairės: Jasiūnas, Danutė Polteraitytė, Antanina Cenkaitė ir Ant. Musteikis.

J. Gaižučio nuotrauka

Valandos, kurios nulėmė II Pasaulinį karą 11

VISU GREIČIU PER VOKIEČIŲ UGNĮ

Jis surankiojo visus, kuriuos tik galėjo rasti, ir taip galų gale sudarė 6 karininkų ir 40 kareivių būrį. Iš pėstininkų, kurie turėjo tą žygį dengti, teatsirado tik 20 kareivių ir nė vieno karininko. Jie turėjo daugybę sprogstamosios medžiagos, bet jokios transporto priemonės, išskyrus kelis rankinius vežimėlius.

Ši nedidelė, bet atkakli grupelė apie 2:30 val. ryto išžygiavo, nepaisydama minosvaidžių ir kulkosvaidžių ugnies. Savo vežimėlius jie iš karto turėjo užtempti ant labai stataus kalno, o tai, atsiminus daugelio sutrenktas kojas iššokimo metu, buvo gana sunku. Netrukus jie pasiekė kryžkelę, ir kelrodis patvirtino, kad daugelis jau anksčiau spėjo: jie buvo iššokę 3 km toliau į šiaurę, ir ligi Troarn tilto dar

Tai buvo prieš 20 metų... Jaunos šeimininkės Pašiaušėje mokėsi kepti pyragus. Dvi iš jų šiuo metu gyvena Amerikoje. Iš kairės: (7) Bronė Taorienė gyvena Pittsburghe ir (11) Justina Marčišauskienė New Yorke.

LIETUVIŲ VASARVIETĖS CAPE COD'E

Jos primena Neringą ir Palangą

Atlanto pakrantėje, truputį į pietus nuo Bostono ir visai netoli Plymoutho, kur 1620 m. iš Mayflower laivo išlipę pirmieji pili-grimai iš Anglijos - dar neseniai buvo pusiasalis, matyt, tų pačių britų pramintas Cape Cod. Jis yra Massachusetts valstybėje ir savo išore primena lietuviškąją Neringą. Dabar Cape Codas jau yra sala, nes nuo kontinento jį atkirto gilus dirbtinis kanalas, kuriuo plauko okeaniniai laivai, gerokai trumpindami savo kelią į Bostono uostą ir atgal į pietus.

Cape Codo supą vandenys yra šalti ir šalti, Stovėdami šioj saloj ir žvelgdami į šiaurę, kairėje pusėje turėsim šaltą Labradoro srovę, o dešinėje - atvirą Atlantą ir visuomet maloniai šiltą Golfo srovės atšaką. Ypač ši pastaroji tų naujaisiais laikais ir moderniom priemonėmis nuo žemyno atplėštą žemės gabalą pavertė gausių, gražių ir turtingų vasarviečių sala.

Cape Codo gamta, nors ir nepatogus, turtina savo augmenija ir gyvūnija, yra nepaprastai graži ir spalvinga. Čia auga nemaža lapuočių - ąžuolų, skroblų, klevų, bet visą salą dominuoja pušynų žuļamas. Miškeluose ir parkuose gali išgirsti pažįstamų ir nepažįstamų paukščių balsus. Iš laukinių gyvulių gali sutikti kiškį, lapę ir net stirną su savo baikiškia, bet simpatinga šeima. Šaltuose vandenyse, visai netoli krantų, psirodo ramūs tamsiaodžiai ruoniai. Jie nesibaido maudytis kartu su tais vasarotojais, kurie mėgsta visą kūną šalčiu geliantį vandenį. Automobilizmo mėgėjai čia turi puikią autostradą iki pat salos smailgalio, meškeriojotai apstą laivų, kasdien plaukiančių į Atlantą pamėkerioti ir ant bangų pasisupti, o vargšai pėstieji daug per pušynėlius bėgančių gana ramų kelelių malonioms pavakario vaikštyboms.

Į rytus nuo Cape Codo yra dvi gana didelės salos - Nantucket ir Martha's Vineyard, Salos tuo būdingos, kad iki šiol neleidžiama į jas įvežti nei automobilio, nei kitokio ne arklio traukiamo vežimo. Aš tose salose nebuvau, bet sako, kad jos gražios, kaip rojus sodai. Mėgstančiam keliauti ir platesnes apylinkes pažinti nesunku tas dvi salas pasiekti, nes kasdieną į jas turistų plukdo specialūs laivai.

Pačiame Cape Codo pilna ne tik puikių reginių su medžių apgožtais ežerais, su žydris Atlantanto vandenimis anapus pušų viršūnių, su senais vėjo malūnais ant aukštumų, bet ir gražiai tvarkomų kurortinių miestelių su savo muziejaus, bibliotekomis, vasaros teatrais, dailės salonais ir įvairiom spalvomis besigarsinančią prekybą. Statistikos paslapčių žinovai taria, kad vien tik Liepos 4-sios savaitgalio metu Cape Coda aplanko trys milijonai svečių...

Iš tikro, ši sala yra tokia gamtos stebuklas, kur vasaros metu niekad netrūksta saulės spindulių, kur gali patirti didelį mądomos malonumą vandenynė, kur tikrai gali pailsėti, atgaivinti kūniškąsias ir dvasi-

škąsias jėgas ir net susidaryti iliuziją, kad esi Palangoj ar Neringoj...

Mano bičiulis skaitytojas, neabejoju, iš tų trumpų sakinių, apibūrinančių Cape Codo žavumą, netruks suprasti, kodėl ton salon kas vasarą atvyksta atostogauti gausūs būriai lietuvių, kodėl savičai čia nevengia garsintis tokiom vasarinėm, kaip Nida, Banga, Audronė...

Iš seno Cape Cod kaimynystėje įsikūręs broktinškis Petras Vaičiūnas (neseniai Lietuvoj mirusio poeto bendravardis ir bendrapavardis), kurio vasarinių mieste esanti net jo pavardė pavadinta gatvė. Deja, aš ten dar nespėjau apsilankyti, tad bergždžios pastangos būtų ir savo išpūdziais garsintis. Žinau tik, kad Petras Vaičiūnas yra taurus lietuvis, savo mintimis artimas naujakuriams ir jų kultūriniam polėkiams, kaip ten, Vakaruose, yra tokis Juozas Bačiūnas.

Pirmoji Cape Codan kojas įkėlė Valerija Norvaišienė. Kai gyvenimas ruošėsi, ji turbūt ir nespėjo būti vasarinės šeimininkės. Kaip šimtai buvusių Dievo Paukštelio, ji aštuonis metus mokėsi gimnazijoj, paskui gal keturis ar penkis universitete, kol vieną laimingą dieną gavo dantų gydytojos diplomą, o vokiečių Erlangene ir doktoratą. Bet laimingos dienos karo viesulių ir okupacijų buvo apneštos dumbliu, gyvenimą iš naujo reikėjo kurti kitame marių krante, kad pati pragyventų ir vienturtę dukterį į marteles išleistų. Apasukri ir maloni moteris, apsigyvenusi Bostone, pradėjo žvalgytis jo apylinkėse, kol surado porą puikių vilaičių Cape Codo. Dabar prie jų kybo didoka lenta su trumpu fražu: Nida.

Dr. Val. Norvaišienės vila yra beveik pačiame salos viduryje, trys mylios nuo Hyannis miestelio, Hyannisporte, prie pat plačiai žinomų Craigville mokyklų. Jos vasarotojams iki šilutų Atlanto vandenų tik koks tūkstantis žingsnelių, kokios 6-7 minutės pajėgti. Nidos aplinka beveik palanginė. Daug pušų ir pušelių, keliolika jaunų ąžuoliukų, o pro šalį bėga asfaltuotas kelias į jūros link. Beveik niekas svetimas tuo keliu nevažinėja, tad jis ir vakarinėm vasarotojų vaikštybėm gerai tinka. Aš čia nevieną sykį girdėjau posakį, atodūsis palydėtą: "Ak, tai juk mūsiškė Palanga!..."

Automobiliu pavažiavę nuo Nidos tris mylias į vasaros vakarus, rasim kitą lietuvišką sodybą, kuri pasivadina skambiu vardu - Banga. Ta sodyba istoriškai bus antroji, kurį šiame krašte atsirado. Jos savininkai - Al. Šlepavičius ir Pakštys. Aleksandras yra sūnus to Maskvos Šlepavičiaus, kuris ilgai eilė lietuvių studentų anais carų laikais padėjo eiti mokslus ir jiems pagelbėjo sunkią valandą. Apie p. Pakštį tiek žinau, kad jis Biržuose turėjo sūlių dirbtuvę ir dar kitą įmonę ar krautuvę.

Banga - beveik tikra ūkininko sodyba. Dviraškas gyvenamasis namas, nemenka daržinė, vaisių

sodas, o sode ir už jo - eilė mažų namelių. Bangon mėgsta atvažiuoti gausios šeimos, nes tie nameliai pritaikyti šeimos privatumui išlaikyti. Be abejonės, traukia ir malonūs bei vaishingi šeimininkai. Bet į tą patį Craigvilles paplūdimį iš Bangos gal trys mylios. Taigi, reikia turėti automobilį (o kas jo neturi, gal tik aš ir dar vienas kitas, į mane panašus!), nors ir šeimininkai rūpinasi savo svečių nuvežimu pasimaudyti. Į Bangą žmonės grįžta, kurie vieną sykį ten jau vasarojo.

(Bus daugiau)

St.S.

Memmingeno vargo mokyklos mokiniai, Vokietijoje, šoka tautinius šokius.

ŽEMĖS RUTULĮ SAKOSI GALI SU LIETUVOJ AUSTA MEDŽIAGA APJUOSTI, BET APSIRENGTI NEGALI...

2

Teisybė, virš keturių kartų išaugo darbininkų ir tarnautojų skaičius pramonėje. 160% daugiau žmonių dirba darbininko ir tarnautojo darbą. 39% Lietuvos gyventojų šiandien gyvena miestuose (tiesa įskaitant ir rusus). Krašte sunkiai dirbama, net praktikuojama.

Kaip plūša Lietuvos darbininkai, spalvingai pasigyrė tas pats agitpropas: "Lietuvos tekstilinėms savo gaminiams galėtų šiandien apjuosti žemės rutulį per patį ekvatorių"! Tai pilnai patvirtina Lietuvos Liaudies Ūkio Tarybos Statistikos Valdybos paskelbti duomenys už 1958 m.

Pranešimas

Osterville Manor Inc. (West Bay Road, Osterville - Cape Cod, Mass., telefonas GArden 8-6991) vasarvietė nuo 3. m. liepos mėn. 13 d. nustatė naujas vasaravimo sąlygas:

Naujai atremontuotas kambarys su dviem lovoms, šiltu bei šaltu vandeniu ir pilnu išlaikymu (aptarnavimu ir maistu; valgis duodamas 3 kartus per dieną) vienam asmeniui savaitei tik \$50.00. Vaikams, iki 13 metų amžiaus, gyvenant kartu tame pat kambaryje su pilnu maistu tik \$30.00 savaitei.

Kambarys su dviem lovoms ir atskira vonia su pilnu išlaikymu (maistas ir aptarnavimas) savaitei vienam asmeniui \$60.00.

Osterville vasarvietė turi atskiras, uždaras (tik vasarviečių svečiams) mokykles. Greta yra viena geriausių Naujosios Anglijos golfo aikščių, kuria mūsų svečiai taip pat turi teisę naudotis.

Šiai vasarvietei vadovauja J. Kapocius ir J. Vasilauskas, kurie šiais metais ją perėmė iš savo rankas.

Mes esame pilnai įsitikinę, kad jūs kiekvienas būsite patenkinti praleidę pas mus savo atostogas.

Laukiame jūsų laišku ar telefonu (Garden) užsąkiant pas mus kambarius, kad atvykus jums mes turėtumėte skirtą laisvą kambarį.

Gilią pagarbą reikšdami liekame J. Kapocius J. Vasilauskas

KUR GERIAUSIAI PAILSĖTI PER ATOSTOGAS?

Garsiaame CAPE COD OSTERVILLE Mass kurorte

prie atviro Atlanto Long Beach plažo pušų pavėsy, gražioje lietuviškoje vasarvietės viloje

„AUDRONĖ“

87 East Bay Rd Osterville Cape Cod Mass.

Tel. GA 8-2748

- Ištaigingą vilą, erdvūs kambariai
- Gražus privatus 2 akrų pušynas-parkas
- Šiltos Golfstomo srovės atviro jūros plažas vos 5 min. pėsčiom.
- Rami aplinkuma, daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Geras lietuviškas maistas ir malonus patarnavimas.

Lietuviai savininkai visus maloniai kviečia atvykti.

Kreiptis: Dr. Jansonas c-o villa „Audronė“

87 East Bay Rd. Osterville, Cape Cod Mass

Tel. GA 8-2748

Auksas...

(Atkelta iš 5 ps.)

Žmonių, varomų ištrėnimui į Sibirą. Žmonės vargo, sirgo, mirė, apdriškę keliavo. Ir kurie pasiekė, ne visi aukso prisikasė. Daugelis jų, kurie dar gyvi, ir dabar ten su savo vaikais vargsta, net negalėdami sugrįžti.

Šiomet 100 metų sukakties proga, vieną savo garsesnių "baidyklų" - aukso miestuką Bodie, kurio apie 200 namų ir įrengimų išlikę karštoje Kalifornijos saulėje nesugėdę, Kalifornijos valdžia nutarė paversti parku, įrengiant visus patogumus turistams sustoti.

Kitose aukso kasyklų vietovėse rengiamos įvairios iškilmės.

Nuo Amerikos atradimo skaičiuojama, kad aukso čia buvo iškasta virš 1,830,000,000 uncijų (sveras 16 uncijų). Iki 1933 metų JAV oficialė aukso kaina buvo \$20,67 uncijai; tais metais pabranginta iki \$35 uncijai.

Dabar aukso ir sidabro kasyklos Amerikoje ir Kanadoje veikia didelių milijoninių firmų kontrolėje. Tos firmos stengiasi iš privatinių atradimų paimti ir uranijaus kasyklas. Pirmutiniai uranijaus atradėjai jau ir dabar pasidarę milijonieriais.

Amerikos valdžia savo išdui kasmet superka aukso \$63,000,000 vertės. Pasklidę gandai, kad Rusija viršija Ameriką aukso produkcija. Sako, pernai Rusija pasigaminus aukso 675 milijonų dolerių vertės.

Laisvasis pasaulis savo žinioje aukso turi 39 milijonų dolerių vertės. To aukso Amerika turi virš 20 milijonų dolerių vertės. Tačiau visoki išpareigojimai užsieniui (karo bazės, armijų išlaikymas ir kt.) to aukso jau iškolino apie 15 milijonų, taigi aukso pagrindas šiame aukso krašte pasidarė pavojingai silpnas.

1930 metų ekonominei krizei tęsiantis, Prez. Roosveltas 1933 metais suėmė visą piniginių aukso ir valdžios išdą. Seniau buvo galima turėti aukso pinigų kišenių. Ir daug kas turėjo. Dabar už laikymą pas save aukso nors \$10 gali būti sunkiai baudžiamas. Dabar ir industriniams tikslams reikalingas aukas gaunamas tik per valdžios tarpininkavimą.

Tokia tai aukso istorija šiame krašte. Kitos šalys savo aukšą gauna Afrikoje, Pietų Amerikoje ir dar kitur.

K.S.Karpius

gaus raumenų jėgą, jiems mokant bado normos atlyginimus.

Tai gerai žino tremties lietuviai. Dar geriau tai supranta Lietuvos darbininkai.

V.B.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti ir paragink užsiprenumeruoti

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

Lietuvių vasarvietės savininkai LUŠIAI IR VELTAI nuoširdžiai kviečia atvykti į saulėtą Cape Cod ir apsistoti jų puošnioje viloje, kuri šią vasarą turės naują "MEŠKOS" vardą. Veslių medžių, žalumynų ir vaisių sodo apgaubta sodyba primena mielą Lietuvos jaukumą ir sudaro geriausias sąlygas poilsiui.

Gražūs ir erdvūs kambariai. Geras ir sveikas maistas. Stropus patarnavimas. Neaukštos kainos. Arti Golfo srovės šildomi Atlanto vandenys. Vandens sporto įrengimai. Teniso ir golfo aikštės. Netoli teatrai ir vakariniai pasilinksminimai.

Kreiptis: "MEŠKA", Monument Beach, Cape Cod, Mass.

Telefonas: Buzzards Bay, Plaza 9-3251

Šeimininkai maloniai laukia svečių.

OSTERVILLE MANOR, INC.

Vasarvietė, kurioje Jūs praleisite atostogas, būsite patenkinti.

Mūsų šūkis — vasarotojui duoti pilną poilsį. Ši vasarvietė naujai atremontuota, turi 60 kambarių su visais poilsiui reikalingais įrengimais. Dėl smulkesnių informacijų ir kambarių užsakymo kreiptis šiuo adresu:

Osterville Manor, Inc., Osterville, Mass., telef. GArden 8-6991.

PARENGIMAI

CLEVELANDE

* Čiurlioniečiai liepos mėn. 25 d., šeštadienį, savo namų sode rengia koncertą, - pobūvį. Ansamblio chorai duos neilgą koncertą, veiks bufetas ir šokiai. Ansamblio namų sodelis bus atitinkamai apšviestas ir gražiai paruoštas maloniām ir nuotai-kingam vakarui.

Pasitaikius blogam orui pobūvis įvyks sekmadienį, liepos 26 d. Ši šv. Onos išvakarių pobūvį ansamblis rengia 19 darbo sezono pabaigtuvių ir vienerių metų savuose namuose proga. Įėjimas asmeniui \$2,00, vaikams nemonkamai. Bilietus iš anksto galima įsigyti Dirvoje. Pobūvio pradžia 7:30 v.v.

* Pas P. ir H. Žiūrius vieši Violeta Yčaitė, H. Petkienė iš Los Angeles ir Dr. Aldona Šliūpaitė.

* Grandinėlės narių išvyka į gamtą įvyko praėjusį sekmadienį Hinckley ežero pašonėje.

* Budžių stovykla, vadovaujama inž. Al. Pautienio, vyko P. J. Keršio ūkyje. Paskaitininkais buvo dantų gyd. Rutkauskienė, Dr. K. Pautienis, Dr. M. Žilinskienė, dail. K. Žilinskas. Stovykloje eilė budžių pakelti į vyresnius laipsnius. Stovyklai pasibaigus stovyklautojai p. Keršiui už didelę talką duodant stovyklai savo gražų ūkį pareiškė padėką ir įteikė dovaną.

Savininkas parduoda 6 kamb. namą prie naujos parapijos. Kaina 18,500 dol. Teirautis: KE 1-2063. (55)

2 šeimų 6-5 ant E. 79th St. tarp Korman ir Donald, Prašo \$16,800. Savininkas turi parduoti, Šaukti: HE 1 - 6517.

Išnomuojamas 5 kambarių butas. Gazo šildymas. \$60 mėnesiui. Šaukti: MU 1-3122 ar VI 3-8002. (56)

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Svarcas

Cleveland

1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atidara nuo ryto
8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas: motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas. Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos tel.: HE 1-6352.
Nakties tel.: LI 1-4611.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

* Rugpjūčio 2 d. Clevelando visi trys Balso skyriai rengia pikniką. Vieta bus paskelbta vėliau.

* Rugsėjo 5 d. Lake Shore Country Club patalpose Amerikos Lietuvių Sandara 16 (Cleveland) kuopos banketas. Pradžia 8 val. vakaro.

* Rugsėjo 12 d. Spaudos balius, rengiamas Dirvos, prie staliukų didžiojo Slovenian Auditorium salėje.

* Rugsėjo 19 d. D.L.K. Birutės Karių Šeimų Moterų D-ja ruošia 8 d. rugsėjo minėjimą - vakarą.

* Spalio 31 d. Korpi Neo-Lithuania metinė šventė ir balius La Vera Supper Klube.

AKRONE

* Liepos 26 d. Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu gegužinė Roma Park ant Rt. 18, į vakarus nuo Akrono.

AKRON

Akrone per pirmąjį šių metų pusmetį mirė dešimt senosios kartos lietuvių. Jų tarpe kai kurie buvę veiklūs kolonijos nariai. Per tą patį laikotarpį prisidėjo penki nauji gyventojai. Patys naujaisi yra Akron Beacon Journal laikraščio foto reporterio Vyt. Valaičio šeima.

Ši pavasarį abu Valaičiai baigė Ohio State University. Studijas apvainikavo diplomai ir pirmagimė dukrelė - Daiva. Jaunoji šeima apsigyveno 884 Work Dr., Akron, Ohio.

Liepos 4 dieną SLA 198 kuopa turėjo savo metinį išvažiavimą. Oras pasitaikė gražus tai svečių matėsi ne tik iš Akrono, jo apylinkių, bet ir Clevelando.

Akrone atgaivintas BALFo 34 skyrius, kuris anksčiau sėkmingai veikė vadovaujamas Ramoškos. Atgaivinto skyriaus valdybą sudaro - J. Vaičaitis - pirm., K. Gaškenė ir Dr. A. Baltrušėnas - vicepirm., Pr. Joga - sekr. ir Ig. Janavičius - išdinininkas. Valdyba yra numačiusi šį rudenį praversti rūbų ir pinigų rinkliavą.

SAVININKAS PARDUODA NAMĄ EUCLIDE

2 mieg., valgom., salonas su židiniu. Plytelių vonia ir dušas. Pilnas rūšys. Prijungtas garažas 1 1/2 mašinai. 1 akro sklypas gražiai apodintas. Plieno stroms ir screens. Galima tuoj užimti.

Šaukti EV 1 - 2067

J. CIJUNSKAS

LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius, apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

KODĖL REIKIA ATITAISYTI SPAUDOS KLAIDAS

Sunku būtų pasakyti, kas ir kokie įvykiai ateityje galėtų būti įdomūs ir reikalingi mūsų istorikams ar bent atskirų sričių kronikininkams, bet, sekdamas spaudą, pastebėjau, kad kai kurie įvykiai, įvykę prieš keletą dešimčių metų, tuo laiku atrodę gal visai nesvarbūs, bet šiandieną žiūrint į juos iš tolimesnės perspektyvos, pasirodė reikšmingi, verti dėmesio, ar net mūsų istorijai reikalingi. Tai gali liesti ne tik bendrus, didesnius ar mažesnius Lietuvos valstybinius įvykius, bet ir atskirus asmenis, kurie laiko bėgyje gali pasidaryti labai aktualūs. Ir tada gali būti taip, kaip dabar dažnai atsitinka: norint apie kurį nors įvykį ar asmenį sužinoti, tenka daug ieškoti ir pagaliau tenkintis tik vieno asmens prisiminimais. Ir kartais, visai ne iš blogos valios, bet laikui atmintį paveiklus, ne tik skaičiai, bet net ir asmenys ar vietovės sumaišomos.

Visiškai klaidų niekad neišvengsime, bet jeigu atidžiau stebėsime mūsų spaudoje svarbesnių įvykių, ar atskirų asmenų aprašymus, ir, pastebėję klaidas, neatidėliodami pataisyssime, tuo

SKAUTAI

Rašykite Dr. V. Čepui į Pasaulinę Skautų Džiamborę - per paštą geriausia proga išpopuliarinti Lietuvos vardą.

Dr. V. Čepas, Lithuanian Delegation, Delegates Section, World Scout Jamboree, Makiling Natl. Park, Los Banos, Laguna Philippines.

Aukok BALFui!

GALIMYBĖS BIZNIUI

Firma, turinti leidimą priimti ir persiųsti dovanų siuntinius į Lietuvą ir kitas SSSR dalis, čia sumokant maitą, ieško asmenų, kurie galėtų firmos vardu siuntinius priimti, asmenų, kurie turi visuomenėje pasitikėjimą ir populiaramą ir galėtų vadovauti tos firmos skyriams.

Tokie asmenys, suteikdami apie save informacijas, turi rašyti Box III, šio laikraščio administracijai.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773

REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

NEW YORK

LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS IŠVYKA

Berods sunkiausiai išseiviojo organizuojasi lietuviai gydytojai. Todėl neretai jiems primetama socialumo stoka. Bet patys gydytojai teigia, kad jų visas profesinis darbas pagrįstas socialiniu bendravimu.

Prisimenant Lietuvos praeitį, medicinos profesija visai netrukus aktyviai reikštis ir visose kultūrinio bei politinio lietuvių gyvenimo srityse, nes žymiausi Lietuvos atgimimo kūrėjai, kaip žinome, buvo med. gydytojai ir tai turėtų būti istorinis pavaldys mūsų dabartinam išseivijos gydytojams.

Prieš keletą metų New Yorko ir jo apylinkių gydytojai susiorganizavo ir įsteigė Liet. Gydytojų Draugiją, kurios tikslas: gilinti profesines žinias ruošiant pasikaitas, šelpti į vargą patekusius kolegas gyd. ir kt.

Kasmet Draugija ruošia išvyką į gamtą, kur dalyvauja šeimos nariai ir kiti artimieji. Liepos 12 d. tokia išvyka, kartu su New Yorko Dantų Gydytojų D-ja, įvyko dr. V. Avižonio sodyboje, Bay Shore, L.I. Nežiūrint nepalankaus oro suvažiuavo virš 50 svečių ir jaukiai, gražios gamtos prieglobsty, praleido dieną.

Dalyvavo ir JAV Liet. B-nės Tarybos pirm. adv. J. Šepetys, ką tik iš Lenkijos atvykęs dantų gydytoja Šveikauskaitė ir kt.

Gyd. D-jos pirm. yra dr. I. Skeivys, Dantų Gyd. D-jos pirm. - dr. Dimienė. E.Č.

Stasys Orentas,
E.Lansing, Mich.

LOS ANGELES KORESPONDENTAS

IEŠKO KONFLIKTŲ...

"Draugo" 158 nr. pasirodė ilga korespondencija apie Los Angeles Liet. Bendruomenės veiklą. Po korespondencijos parašas - jk, - kaip čia manoma, priklauso Los Angeles katalikiškų organizacijų veikėjui p. J. Kojeliui.

Korespondentas bene teisingai pasako, kad "Los Angeles LB apylinkė, neleidama į konfliktus su kitomis organizacijomis, užėmė tvirtas ir visų pripažintas kolonijos kultūrinio gyvenimo pozicijas". Bet jau sekančiu sakiniu korespondentas ieško prisipyręs konfliktų ir rašo: "Tiesa, Tautinės Sąjungos priekyje stovį asmenys dar vis nesuran-dą savo vietos: eina su Bendruomenė ir kartu kovoja prieš ją, dalyvauja Alte ir kartu puola jį, pamokslauja kitiems apie lituanistinę švietimą ir kartu boikotuoja jį. Boikotavo ir šį kartą" (Bendruomenės šventėje)...

Korespondento galva gal ir plyšta nuo tokios gausybės savo paties išsigalvotų nesąmonių, kurios jam atrodo neabejotina "tiesa". Iš tikrųjų, tai jokia tiesa.

1. Tautinės Sąjungos priekyje, viduryje ar užpakalyje stovį asmenys seniai yra suradę savo vietą, ramiai stovi Tautinės Sąjungos skyriuje ir kolkas nėra pasigėdę jk patarimų, kur jiems reikia geriau "atsistoti".

2. Tautinės Sąjungos asmenys palaiko Bendruomenę nuo pat apylinkės įsikūrimo laikų ir niekad nematė nei tikslo, nei reikalo su ja kovoti. Tautinio nusistatymo asmuo, buvęs apylinkės pirmininkas, maj. K. Laudanskis, kaip tik yra uoliausiai darbavęsis, kad Bendruomenės apylinkė užimtų ir pateisintų gerresnes pozicijas kultūrinio darbo srityje, neieškodami konfliktų su kitomis organizacijomis, o jungiant visų lietuvių darbą. Tegu tik naujasis apylinkės pirmininkas frontininkas J. Ažuolaitis parodo tiek tolerancijos ir nešališkumo...

3. Tautinė Sąjunga dalyvauja Alte, jos asmenys (K. Lukšys) yra ilgus metus skyriui sėkmingai pirmininkavę, ir nemato reikalo, nei prasmės su Altu "kovoti". Tautinės Sąjungos centras turi savo liniją ir konstruktyvią programą Alto centro veiklai pagerinti, kam be abejo ir Los Angeles ALTS skyriaus daugumas narių pritaria. Bet jau kuris laikas Los Angeles ALT skyriaus vadovybė nebesudaroma tuo būdu, kaip sudaroma ALT centro vadovybė.

4. Tautinės Sąjungos nariai nėra nei kitiems "pamokslininkavę" dėl lituanistinio švietimo, nei jo "boikotavę". Tokios min-

tyš Draugo korespondento galvoje, turbūt, atsiranda nuo fanatiško karščio, kai temperatūra perlipa 90 laipsnių šilumos.

Jeigu kas dabar Los Angeles veikėjų tarpe "nebesuranda vietos" ir vaikščioja susijaudinę, besiaiškindami, kur baigiasi paklusnumo prievolės vaskupijai ir "lietuviškai" parapijai, o kur pasideda ištikimumo prievolės savo tautiniams reikalams, tai kaip tik daugiausia katalikiškų organizacijų priešaky stovį asmenys, įskaitant ir patį korespondentą jk.

Savo pranešime visuomenei (Nr. 2) jie ką tik rašė: "Parapijos laikraštėlyje...esame parapijos vadovybės išvadinti bažnyčios priešais ir "užkietėjusiais tamošiais"... Dar skaudžiau tokius užmetimus girdėti iš savųjų tautiečių dvasios vadų, kurių pirmoji pareiga yra ne tik katalikybės skleidimas, bet ir tautinės lietuvių sąmonės palaikymas. Ilgų šimtmečių bėgyje lietuvių galvosenoje lietuvių katalikybė yra neatsiejamai susirišusios, dėl ko ir dauguma Los Angeles lietuvių negali suprasti šio lietuviškumo paneigimo ir atskyrimo, kokį dabar vykdo parapijos vadovybė".

Čia išbrovė klaida: ilgų šimtmečių bėgyje Lietuvoje katalikybė buvo daugiau siejama su lenkybe, o ne su lietuvių. Jei ir šiandien Los Angeles lietuviai tarp tautinės katalikybės taip "neatsiejamai nesurištų" su lietuvių, tai jiems būtų daug aiškiau, kodėl taip įvyko ir kodėl lietuvis dypukas klebonas galėjo paneigti lietuviškumo interesus ir su ramiausia sąžine atskirti katalikybę nuo lietuvių, prijungdamas ją prie Amerikoniškai - airiškos katalikybės. Ar jam ne vistiek? Jis gi žiūri, kur jam bus geriau, o Dievas juk visur tas pats, kaip Los Angeles kardinolas esąs pasakęs Los Angeles Liet. katalikų federacijos pirmininkui...

Tad jei Draugo korespondentas taip karštai stovi už lietuvių ir tautybę, rodos, nebūtų jam reikalo ieškoti ar kurstyti konfliktus su tautinės sąjungos žmonėmis. Gera jų dalis yra buvę ne ką blogesni lietuviškos parapijos rėmėjai, negu pats jk.

P. Sadūnas,
Los Angeles

Vykdom naujų skaitytojų telkimo vaji. Ateikit mums į talką. Užsakykit savo pažįstamiems, kurie iki šiol dar Dirvos neskaity.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Kas ir kur?

* "Nepriklausomos Lietuvos diplomatiniai ryšiai su Argentina nėra nutraukti" - pareiškė aukštas Argentinos užs. reik. ministerijos pareigūnas, skaitydamas Bendro Argentinos Lietuvių Komiteto prašymą suteikti vizas lietuviškus pasus turintiems JAV lietuviams sportininkams - treneriui V. Grybauskui ir žaidėjams Varnui ir Valaičiui.

* Argentinos radijas, televizija ir spauda palankiai recenzuoja dail. Jono Rimšos kūrinių parodą, vykstančią Buenos Aierese. Dailininko ir jo vieno darbo nuotrauka buvo įdėta oficioze "El Nacional" (VI.26); dienraščio "Clarín" VI.28 literatūros skyriaus viduriniai puslapiai buvo pašvęsti Ramon Antonio Chas straipsniui: "Rimša, El Gaugin de la Selva Americana".

* Su sovietiniais sportininkais į Philadelphiajį vykstančias lengvosios atletikos varžybas atvežta ir Birutė Zagalaitytė - Kaldienė. Ar atvežta daugiau lietuvių sportininkų, iki šiol dar žinių nėra.

* Šeštadienį, liepos 25, 8 val. vakare, Memorial Music Hall salėje, Methuen, Mass., Izidorius Vasyliūnas su sūnum Vyteniu duoda smulko koncertą. Programą sudaro Mozarto sonata B dur Nr. 15, Brahmsio sonata A dur ir Gruodžio sonata D moll. Jaunimas iki 16 metų imtinai įleidžiamas nemokamai.

* Liepos 14 d. mirė Alfonsas Simutis, 49 m., Buenos Aires, Argentinoj.

* Velionis į Argentiną atvyko būdamas 18 metų, sunkiai dirbo ir tik paskutiniu laiku tvirčiau įsikūrė, būdamas pilnas vilčių pradėti geresnį gyvenimą. Deja, negailestinga mirtis nutraukė jo gyvenimo siūlą. Buvo veiklus lietuvių visuomenės narys.

* Liko žmona Anita, sūnus Alfonsas 15 m., brolis Anicetas, konsulas New Yorke, sesuo Adelė Urbonavičienė Lietuvoje ir motina Leokadija Simutienė New Yorke.

Katalikų Federacija prieš Australijos Bendruomenę

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos pirmininkas ir sekretorius birželio pabaigoje parašė raštą Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybai ir pareikalavo, kad iki liepos 1 dienos būtų atšauktas vienas sakinyš iš vieno straipsnio, įdėto ALB leidžiamoje, "Mūsų Pastogėje". Rašto nuorašai nusiųsti PLB Valdybai (Toronte) ir Australijos Lietuvių Kunigų Sekretariato Vadovui...

Straipsnyje "Lietuviškoji tremties spauda" buvo paminėti ir ALK Federacijos leidžiamų "Tėviškės Aidų" puldinėjimai prieš ALB leidžiamą "Mūsų Pastogę". Sakinyš, kurį iki liepos 1 dienos buvo reikalaujama atšaukti, buvo toks: "šiuose puldinėjimuose yra daug analogijos su visiems veltui brukamu "Tėvynės Balsu".

ALB Krašto Valdybos pirmininkas viešai atsakė, kad Bendruomenės Valdyba neatšaukinėja kitų asmenų, nors ir bendruomenės narių, pareikštų nuomonių. ALK Federacijai pasiūlė arba motyvuotai atsikirsti, arba kreiptis į garbės teisumą. Ir dar pažymėjo, kad ALB Krašto Valdyba ultimatumų iš viso nesvarsytys.

* Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovė pirmininkas gen. P. Plechavičius iš pareigų pasitraukė. Jas perėmė gen. S. Dirmantas. Gen. P. Plechavičius iš pareigų pasitraukęs todėl, kad turėtų laisvas rankas į garbės teisumą patraukti pulk. K. Žuką, kuris savo knygoje parašęs prasimanymą, būk gen. Plechavičius nėra baigęs karos mokyklos.

* Komunistinė spauda pranešė, kad Lietuvos aukštieji dvasiškiai buvo nuvežti į Vengriją, neva revizitui. Mat, pernai Lietuvoje lankėsi Vengrijos aukštieji dvasiškiai.

Iš Lietuvos į Vengriją buvo nuvežti vysk. J. Steponavičius, kan. J. Stankevičius, kun. P. Bakšys ir kun. K. Gajauskas.

* Buvusi Metropolitan Operos dainininkė Polyno Stoška nuo rugsėjo 1 d. pradeda balso mokytojos darbą Boston Universiteto School of Fine and Applied Arts. Panašų darbą ji dirbo ir Indiana Universitete.

* Adelaidės lietuvių namai, Australijoje, projektuojami praplėsti. Praplėtimo projektą padarė arch. Reisonas. Praplėstuose namuose pastovią prieglaudą turės lituanistinė savaitgalio mokykla, biblioteka ir kt.

* Inž. Napoleonas Miškinis, iš Detroito, nuo liepos 6 d. atostogauja Atlanto pakrantėse.

* Ieškomas Stasys Bagdonas, gim. 1911 Kražiuose. Iš profesijos buvo šoferis. 1943 m. gyveno Kaune ir iš čia dingo be žinios. Ieško brolis - Juozas Bagdonas, Klaipėda, Melnragė, Kopų 58, Lietuva.

* Jolanta Stasiulienė ieško savo vyro Broniaus Stasiulio, buvusio Klaipėdos krašto pasienio policijos vado. Pranešti Dirvos redakcijai, kuri laišką pasiųs ieškotojai.

"Mūsų Pastogė", Australijos Lietuvių Bendruomenės laikraštis, šią vasarą susilaukia dešimties metų amžiaus. Tai sukažiai atžymėti rengia spaudos balių Sidnyje, rugsėjo 5 d.

* Vincas Kazokas, lietuvių Plunksnos Klubu Sidnyje pirmininkas, liepos 4 d. įvykusiame klubo susirinkime skaitė pasakaitą "Lietuvių kalba ir mes". Kitame susirinkime numatyta paskaita "Lietuvos, Vokietijos ir Australijos vidurinių mokyklų mokslinė programa ir jų vidaus gyvenimas". Skaitys K. Kavaliuskas.

* Bankstovno lietuvių namuose steigama lietuviška biblioteka.

* Sydniaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija liepos ir rugpjūčio mėnesiais vykdo piniginių vajų. Draugija globoja ke- liolika globos reikalingų lietuvių. Apie draugijos veiklą labai palankiai atsiliepia ir Australijos panašios organizacijos, nes joms sumažina socialinės globos našumą.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Chicagos lietuvių grupė piketuoja Sovietų Sąjungos vicepremierį F. Kazlovą. Piketavimas susilaukė atgarsio ir didžiojo spaudoj. E. Šulaičio nuotrauka

Plieno streikas...

(Atkelta iš 1 psl.)

džiųjų Ežerų laivuose, gabenančiuose rūdą ir kt. Ta pati unija turi dar 500,000 narių, kurie dirba aluminijaus, skardinių gamybos ir plieno perdirbimo fabrikuose. Kaip ilgai jie dirbs, priklausys nuo streiko ilgumo.

Ilgiau nusitęsęs streikas palies radijo, elektronikos, statybinio plieno, laivų statybos ir kitą pramonę. Automobilų pramonė esanti geriausiai apsirūpinusi plieno ištekliais - ji galėsianti išleisti rinkon naujų

Į Lietuvių Vaizbos Buto pikniką Pittsburghe apsilankė aukštieji miesto pareigūnai. Iš kairės WPIT radio stoties vyr. inžinierius M. Komichak, krim. teismo teisėjas Robert Van der Voort, aukšt. teismo teisėjas H. Montgomery, Vaizbos Buto prezidentas A. Savolskis, apygardos teisėjas C. Nixon, vyr. prokuroras - District Attorney E. Boyle, County Commissioner J. McGrady, Vizbos Buto viceprezidentas M. Norbutas ir apskrities teisėjas Beck.

Dirvos nuotrauka

Važiuojam į skautų Džiamborę...

(Atkelta iš 1 psl.)

luomų, luomelių užtvaramis, sugėbėjo sujungti į vienetą.

Ta Indija, kuri iš jūrų sau druską garinasi, kad nepirktų jos iš anglų monopolio, ar vilkėjo namų darbo drobulėmis, kad Anglijos medžiagoms nereikėtų leisti pinigų.

Ir šitos taikios, darbščios ir plačios pastangos, metai iš metų, diena iš dienos kartotos, be mūšio nustūmė pasaulinės anglų imperijos laivyną nuo savo krantų.

Šie vadinami Tolimieji Rytai vaizduojasi, kaip minties galios lopšinė. Minties, kuri nugalėtinai ginkluotą jėgą, smurtą ir visokios formos kumštį.

MŪSŲ BROLIAI IŠ AUSTRALIJOS

Gražu pasvajoti apie pasakiškus Rytus. Bet kaip ten nuvažiuoti? Ir iš Lietuvos skautams, jei būtų reikėję, būtų sunku. Sakoma, kad tik vienas Pulgis Andriušis tebuvo ryžsis pasiekti Indiją nepriklausomybės laikais, išsikinkęs kumelaitę į dviratę "bėdą" - jienų vežimėlį. Tremtinei mūsų Skautų Broliai tai nebūtų lengviau.

Brolijos užsienio skyriaus pastangomis ir su Džiamborės Fondo pagalba mūsų broliai - A. Dudaitis ir A. Ramanauskas jau prieš metus iš Australijos pradėjo ruoštis žygiui į Filipinus. Apie pasiuntimą atstovo į Konferenciją - į Indiją nebuvo nei galvota - per toll, per brangu, neįmanoma.

VENGRŲ SKAUTŲ NETIKĖTA PARAMA

Kartais, lyg pasakoj, kurią nusakoma senas priežodis: "nesvarbu šimtas rublių, bet svarbu šimtas draugų", ištinka netikėti dalykai ir savaip perklostoj planus.

Vengrų skautų organizacija su vengrų visuomenės fondų parama paklojo lietuviams skautams dovaną. Gegužės mėnesio vidury vengrų vyriausias skautininkas Gabor Bodnur maždaug taip prabilo: jei jūs, lietuviai skautai, siųsite iš JAV savo atstovą į Konferenciją, mes nupirksim jums vieną bilietą (vėliau sužinojom bilieto kainą - apie 1400 dol.) ir jums parduosim jį už 300 dol.; žinoma, kitų susijusių su kelione išlaidų padengimą susiorganizuokite patys. (pvz. dar apie 500 dol.)

Pasiūlymas nuaidėjo tokia naujiena, kaip savo laikų "Maršalo Planas". Pasiūlyta per daug, kad galima būtų atsisakyti, bet per mažai, kad be rizikos ir be rūpesčių galima būtų priimti. Vienok...

To pasiūlymo rezultate šių eilučių autorius liepos 15 d. vidurdienyje įlipo į transkontinentinį sprausminį lėktuvą ir pasiėjo į vakarus be sustojimo ir, pažadėta, be nukritimo į Los Angeles. Taigi, Džiamborėj mes būsim jau trys.

MŪSŲ DAUGĖJA

Žinia nuaidėjo Australijon. Ir iš ten senas vilkas Antanas Krausas pasiėmė 4 savaites atostogų, susikrovė lietuviškų eksponatų parodėlę, atsispausdino 5000 brošiūrėlių apie Lietuvą ir pakartojęs sau žemaitiškai "kas bus tas bus, bet lietuvis neprazus", mušė malonią telegramą, kad atvažiuos į Džiamborę ir jei

reikės, palydės į Indiją, sanskritų krašto paieškoti. Mat, kaip mus kalbininkai moko, ir pati lietuvių kalba yra kilusi iš Indijos, iš sanskritų giminės.

Ir taip mes būsim jau keturi lietuviai.

DĖKUI, TAUTIEČIAI

Šitos kelionės išpūdžių tarpe prašosi išreikšti mintis, kuri visus mus gali stiprinti.

Mes esame savųjų veiksmų dažnai pabarami, kad esame lėti, atbukę tautiniams jausmams ir reikalams, susitraukę materializmo kiautan, neaukojant tam ir dar kitam nė laiko, nė pinigų.

O visdėlto, kai iškyla apčiuopiamas reikalas, kai jo reikšmė ir svarba paliečia mūsų tautiečių sąmones, mes sukylame, paduodame rankas ir suremiame pečius kitiems palaikyti, paremti, padėti, padrasinti.

Ir ši kelionė, be greitos ir gana apvalių sumų paramos, būtų neįvykusi. Jei X-oje Pasaulinėje Džiamborėj ir XVII Tarpautinėje Skautų Konferencijoje dalyvauja ir lietuviai skautai, tai ne vien todėl, kad skautiški vienetai bei jų vadijos planavo, veržėsi ir dėjo centus į bendrą išdą, bet ir todėl, kad lietuviškos organizacijos, vietinės bendruomenės, net pavieniai asmenys rėmė Džiamborės Fondą per metų eiles, ar, kaip dabar nedelsdami ir nepriekaištaudami sudėjo, kiek trūko to ar kito asmens kelionei.

Kaip mūsų broliai Dudaitis, Krausas, Ramanauskas buvo išleisti ir išlydėti iš Australijos, tai sužinosiu Maniloje (skristi iš ten reikės dar apie 20 val.). Išleistuvių, kurias turėjau Bostone ir kituose Atlanto rajono tuntuose, galėtų pavydėti ir karaliai - vaišino, linkėjo ir kelionėn daug daug pyragų įdėjo.

V. Čepas

Kur atostogauti?

Naujai atremontuota lietuvių vasarvietė Lake Hotel — 7 Ave ir Park Ave., Asbury Park, New Jersey, kviečia atvykti atostogų prie Atlanto.

Vasarvietė gražiausi oje pajūrio vietoje, pusantro bloko nuo jūros ir Monte Carlo Pool. Svečių patogumui veikia lietuviška valgykla-restoranas.

Mūsų baras Anchor Room žinomas savo puikia atmosfera. Šokiams groja džiazo orkestras. Maudytis vandenyne bilietai vasarvietės svečiams duodami nemokamai.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis: Lake Hotel — 7 Ave. ir Park Ave., Asbury Park, New Jersey. Telef: PROspect 4-7788, PR 6-9671, PR 6-9619. (56)

A. A.

Kapitonui JUOZUI NAVIKĖNUI

mirus,

poniā Elenā Navikėnieng, sūnų Rimantā ir dukrā Genutę Kudžmienę su šeima, gilaus skausmo valandoj nuoširdžiai užjaučia

O. A. Vilėniškiai

Būrys chicagiečių lietuvių jaukiai praleido atostogas gražioje sodyboje ant ežero kranto - A. ir E. Mikučių vasarvietėje Harrisville, Wisc. Vasarotojai, vaišingų šeiminių nuoširdžiai globėjami ir maitinami tikrai lietuviškai valgiais (net ruginė duona namie kepama) čia jautėsi, kaip tėviškėje atostogaujant.

J. Janušaičio nuotrauka